

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1.—80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna petitvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 30 v
 za dva- in večkrat . . . 25.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna petitvrsta po 60 vln.
 Izhaja vsak dan, izvemati ne delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Uspeh naših torpedovk. - Nov zračni napad na Drač in Reko. - Zopet eno laško letalo sestreljeno. Odbiti ruski napadi. - Izjalovljen odločilni napad na Francoskem. - Roger Casement usmrčen.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. avgusta. Uradno se poroča: Med uspešnimi manjšimi podjetji smo ujeli včeraj v odseku Borcola 140 Italijanov, med njimi 2 častnika, in zaplenili 2 strojni puški.

Na višinah južozahodno od Paneveggio smo 1. t. m. zopet odbili dva italijanska bataljona z najtežjimi izgubami za sovražnika.

Sicer nobenih posebnih dogodkov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dogodki na morju.

Dunaj, 3. avgusta. Skupina naših torpedovk je obstreljevala 2. avgusta zjutraj vojaška poslopja v Molfetta. Zrušena je lopa letal, zažgana ena tvornica, neko drugo smo poškodovali; ko so se vračali, so se te torpedovke in križarka »Aspern«, ki se jim je pridružila, bojevale kratko dobo s streljanjem s sovražnim oddelkom, ki so ga sestavljali ena križarka in šest rušilcev. Ko so naši večkrat zadeli, so se obrnile sovražne ladje proti jugu in so izgubile; naše enote so se vrnile nepoškodovane.

Zgodaj zjutraj istega dne so zasledovala naša morska letala pet sovražnih letal, ki so metala bombe na Drač, ne da bi bila provzročila kako škodo. Neko naše morsko letalo (vodnik morski praporščak pl. Fritsch, opazovalec morski praporščak Sewera) je prisililo nekaj morskih milj južno od Drača sovražno letalo, da je moralo pasti na tla; zaplenili smo je le nekoliko poškodovano. Med obema letalceva, ki sta pobegnila, so pozneje ujele naše čete enega častnika.

Torpedovko »Magnet« je napadel dne 2. avgusta dopoldne sovražni podmorski čoln in jo s torpedom poškodoval; 2 moža sta bila ubita, 4 ranjeni, 7 jih pogrešajo; torpedovko so pripeljali v pristanišče. Poveljstvo mornarice.

Italijansko uradno poročilo.

1. avgusta. V dolini Adiča deluje sovražno topništvo dalje, krepko mu odgovarjamo. V Val Astico smo odbili 31. zvečer napad na naše postojanke na Monte Simone, ki ga je vpeljal izdaten ogenj s topovi. Isto usodo je imel neki

drugi napadalni poizkus na naše postojanke južozahodno od Casteletto. V Val Travignollo so se utrjevale naše čete v Paneveggio, ki so ga pred dnevi zasedle. Sovražnik je obstreljeval v odseku Tofana ponoči na 31. julija s topovi vseh kalibrov naše nove postojanke; s strašnimi silami je napadel pri Forcella Bois, a smo ga odbili in pregnali s protinapadom; veliko mrličev, ki je obležalo na bojnem polju, nam dokazuje, kako težak poraz je doživel sovražnik. Sovražno topništvo je povzročilo včeraj v Val Degano nekaj požarov, ki smo jih hitro pogasili. Z bojne črte pri Soči se nič posebnega ne poroča.

Mir na goriškem bojišču.

Goriško, 2. avgusta. Na bojišču pri Gorici vlada mir dalje. Hujših spopadov že dolgo ni bilo. Volčjedraga, Vogersko od časa do časa v sovražnem ognju.

Novi napad na Reko.

Reka, 3. avgusta. V torek opoldne so zopet pripluli trije italijanski Caproniji nad Reko, najbrž del tiste skupine, ki je izvedla prvi napad. Italijani so vrgli več bomb; med ognjem obrambnih topov so se vrnili čez četrt ure.

Dve italijanski veliki bojni letali izgubljena

Lugano, 3. avgusta. Italijani priznavajo, da so izgubili eno Capronijevo letalo nad Reko, drugo nad Dračem. Italija namerava ugovarjati proti obstreljevanju z morja na mesto Bisceglia, ki je baje popolnoma nezavarovano.

Italijani pogrešajo od 15. julija 18 parnikov.

Baselj, 3. avgusta. »Corriere Mercantile« poroča, da ni došlo od 15. julija v pristanišči Genova in Savona 18 pričakovanih parnikov; od petih med njimi se je poročalo, da so potopljeni.

Italijanski ministrski svet.

Lugano, 3. avgusta. Ministrski predsednik Boselli je sklical danes nujno ministrski svet glede na važna vojaška, go, spodarska in politična vprašanja.

Rim, 3. avgusta. (K. u.) Ministrski predsednik Boselli se je več časa posvetoval z zunanjim ministrom, z vojnim ministrom, z ministrom mornarice, z državnim

tajnikom za nabavo streliva, s podnačelnikom generalnega štaba in z glavnim ravnateljem letalnega orožja.

Odpoved italijansko-nemške trgovske pogodbe.

Lugano, 3. avgusta. (K. u.) »Corriere della Sera« izjavlja, da je poročilo o odpovedi italijansko-nemške trgovinske pogodbe verjetno z ozirom na sklep posveta v Parizu.

Vojna imena naših veleizdajalcev v italijanski armadi.

Dunaj, 2. avgusta. (Kor. ur.) Iz vojne tiskovnega stana se javlja: Neko povelje namestnika načelnika italijanskega generalnega štaba izvaja: V skrbi radi neprijetnega položaja, v katerega lahko pridejo radi vojnih dogodkov tisti prostovoljci in njih rodbine iredentističnih ali nekdanjih avstrijskih dežela, ki se v naših vrstah vojskujejo, jih pooblašča poveljstvo, da smejo porabiti psevdonim ali pravo vojno ime namesto svojega pravega imena. Vojno ime teh prostovoljcev se omejuje za čas vojne, ne da bi se zato postavno pripoznalo ali da bi se zato izpremenilo državljanstvo.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. avgusta. Uradno se poroča: Naše čete so vrgle popolnoma pri Velesniovu neki sovražni oddelček, ki je vdrl na ozkem kosu bojne črte v naše jarke. Armada generalnega polkovnika pl. Böhm-Ermollija je odbila južozahodno in zahodno od Brodov napadalne poizkuse. Tudi pri železnici, ki vodi iz Sarov v Kovel in pri spodnjem Stohodu, so se zrušili ruski sunki.

Sicer je bil sovražnik včeraj mnogo mirnejši, kar so morebiti povzročile njegove nad vso mero visoke izgube.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. avgusta. Veliki glavni stan: Vojna skupina maršala pl. Hindenburga.

Na severnem delu bojne črte nobenega posebnega dogodka. Napadi Rusov na obeh straneh jezera Nobel so se izjalovili.

Južozahodno od Lubieszowa se je zrušil močan napad.

Naš ogenj je prepodil sovražne strelske črte, ki so napredovale pri železnici Kovelj-Saray. V gozdu pri Ostrovu, severno od Kiselina, smo privedli nad 100 ujetnikov.

Na obeh straneh pri železnici pri Brodih nameravani sovražni napadi so se izvedli le proti Ponikovici in smo jih odbili.

V ostalem so se na bojni črti le malo borili.

Pri Roziščih in vzhodno od Torčina smo sestrelili ruska letala.

Armada generala grofa pl. Bothmerja.

Izčistili smo mala ruska gnjezda južozahodno od Velesniova.

Vrhovno vojno vodstvo.

NAPAD LETALCEV NA OTOK OESEL.

Berlin, 3. avgusta. Wolff javlja: Več nemških morskih letal je iznova 2. avgusta zjutraj napadlo rusko zastavno postajo Arensburg; večkrat so bile zadete tamošnje naprave. Ruska bojna letala, ki so se dvignila na obrambo, smo prepodili. Naša letala so se vrnila nepoškodovana.

RUSKA URADNA POROČILA.

31. julija popoldne. Zahodno bojišče. Severnovzhodno in južnovzhodno od Baranovičev luti ogenj na obeh straneh. Sovražni letalci so metali bombe na kolodvora Samirje in Ljahoviči. Pri Stohodu so v bojih napredovale naše čete; pri nekem potoku Stohoda smo med našim napadom med drugim ujeli celi 31. honvedski polk s poveljnikom in s štabom polka. Na ostalih točkah pri Stohodu smo ujeli 21 častnikov in 914 vojakov in zaplenili štiri strojne puške. V smeri proti Kovelu trajajo dalje luti boji. Protij Brodom so prišle naše čete zasledujoč sovražnika do rek Grabezka in Seret.

31. julija zvečer. Zahodno bojišče. Pri Stohodu prodiramo dalje; mestoma je sovražnik presenetljivo streljal s topovi. Danes došla natančna poročila potrjujejo, da je ranjen hrabri polkovnik in polkovni poveljnik Kancerov, vitez reda sv. Jurija. Pri Brodech je obstreljeval sovražnik z najtežjimi topovi mesto Brody in prehode čez Boldurka. Najbesnejši, krvavi boji so se

LISTEK.

V skupnem jarku.

Vojni dopisniki poročajo z dovoljenjem vojnodopisnega stana o svojem obisku v onem jarku na skrajnem levem krilu soške armade, v katerem se nahajajo prijatelji in sovražniki v neposredni bližini. Tako-le pripovedujejo:

Pot nas vodi mimo majhnih in razstreljenih vasi. Nato se obrne nizdol — že v dogledu sovražnika. Ob robu poti so zgrajeni iz kamenja za moža visoki, ostrokotni preobrani, za katere skočiš, ako udari v bližino sovražna granata, da se kriješ pred pršičim kamenitim in železnim dežjem. Vojaki imenujejo ta pot »Mrtvaški pot«, ker ga sovražnik brez prestanka noč in dan obstreljuje. Spodaj izvira studenec, se vije potok, ki je za vojake največja dobrota, potem pa poteka v močvirju. Zaradi tega močvirja sta predpisana za čete v širokem obsegu po dva kininska praška na moža in dan. — Na postojankah vrh griča straži in strelja in dela vsak mož povprečno po 18 ur na dan in ima samo 6 ur počitka. Neki častnik mi je pravil, da je v zadnjih

sedmih dneh spal vsega skupaj samo 16 in pol ure. Za spanje se sploh le tu in tam slučajno ujamе kaka ura ali nekaj — minut... In sicer moštvo ponoči, častniki pa navadno ob zgodnjih jutranjih urah — ponoči nikdar. Sovražnik je preblizu.

V jarku, ki se na enem teh gričev v obliki loka boči proti sovražniku, se na majhnem kosu še vedno nahajajo Italijani, na obeh straneh obdani od naših. Italijani so si bili prvotno osvojili približno sto metrov dolg kos, a kasneje so jim naši dobršeni kos že zopet izrgali. Sedaj izstreljavajo naši tik za kritičnim mesom nov jarek v skalovju, tako da bo ostal italijanski dobiček na prostor le majhčen. Tu hodi možvo po prstih. Dleta, s katerimi izklesujejo minske luknje, so ovita s cunjami, da se priglusi odmev udarcev s klavdom, poveljniki vodov šepetajo svoja naznanila polkovnemu poveljniku na uho. Dvajset korakov od tu stoje Italijani. Ako zaslišijo na naši strani najmanjši šum, takoj mečejo mine ali ročne granate. Za vsako italijansko jih vrnejo naši pet. Vojaki, ki stoje tu ob strelnih linah, se ne smejo niti ozreti, ako pride polkovni poveljnik. Tudi en sam neopažen trenutek bi utegnil izrabiti sovražnik, da bi udrl na to stran. Zrak je tu pust, groz-

ljiv. Spredaj med žičnimi ovirami in španskimi jezdecji že več dni leže mrličji. Polkovnik je postavil semkaj svojo najboljšo stotnijo.

Pol dne je. Pred eno izmed strelnih lukenj kleči mlad poljski vojak. Spredaj ima srajco odprto, da je videti križ na njegovih prsih. Pokriža se in moli. Pri tem pa niti za hip ne odtegne pogleda od žičnih ovir v ospredju, za katerimi leže Italijani. Polkovni poveljnik pogladi vojaka mimogrede po laseh. Fant brzo pogleda častniku v oči, nato pa zopet strmi naravnost naprej.

Podamo se na drugo stran tega čudnega jarka. Ta kos je v varstvo pred italijanskimi ročnimi granatami, pokrit z žičnimi mrežami. Na vseh straneh se nahaja sovražnik pet korakov pred tema dvema strelnima linama. Skozi ozko pa gosto mreževje in bodeče žice ne vidi ne on nas, ne mi njega. Na levi in desni ob obeh luknjah sedita tiho in nepremično dva bradata vojaka, puško med koleni, ročne granate, pripravljene za prijem. Tu se niti ne šepče. Tu se sporazumevajo s pogledi in kretnjami s prsti. Stotnik vpraša z očmi: »Kaj novega?« Vojaka brez glasu odkimata. Med italijanskimi vrečami s peskom se nič ne gane.

V prvih popoldanskih urah jamejo prihajati na grič dolge kolone tovornih živali, ki prinašajo zaboje za kuhanje, katere so bili daleč tam zadaj napolnili z menažo. Vojaki hite iz jarkov s skodelami, katere jim napolnijo z juho, mesom, prikuho in dobriimi prazenimi vlivanci, nakar nemudoma teko nazaj v jarke. Ni varno dalj časa ostati v gruči.

Na Krnu.

(Z dovoljenjem c. kr. vojnodopisnega stana.)

Severozapadno od Tolmina, na pol poti med tem mestom in bovsko kotlino, se mogočno dviga proti nebu krnska grmada. To je severni vogelni steber soške fronte. Ako se napotiš iz Trsta na Krn, bi bila najkrajša pot seveda preko Gorice; toda v Kanalu sede Italijani in imajo v oblasti na desnem bregu Soče potekajoči kos železnice do blizu Gorice. Treba torej v Ljubljano in od tam preko Jesenic in Bohinja v armadno območje.

Etapne črte in alpač, ki so se razvile tekom dolge pozicijske vojne, so mojsterska dela moderne tehnike in organizacijske umetnosti. In gorje, ako bi ne bilo tako. Saj je neobhodno potrebno, da dobiva vojaštvo v strelskih jarkih, ki se vijejo po planinskih grebenih, redno in stalno hra-

bili skoraj na celi bojni črti; sovražnik napenja vse svoje sile, da drži svoje črte; v ta namen zbira od vseh strani čete, celo posamezne bataljone.

1. avgusta popoldne. Zahodno bojišče. Naše čete so vrgle sovražnika na črti Sielce—Wielick—Kuhary v loku reke Stohod in so po boju napredovale čez to črto proti zahodu. Pri cesti Kovel—Luck smo odbili vse protinapade sovražnika. Naši hrabri polki so med napadom na vas Dubienko (5 vrst južno od Monasterzyskie) gazili do vratu in v vodi skozi močvirni Kropiec, ker je uničil sovražnik vse mostove. Na zahodnem bregu so ujele nad 1000 avstrijskih vojakov in so se tam utrjevale.

Pristavek. V poročilu 25. julija se je pomotoma javljalo, da sta umrla junaške smrti letalca stotnik Beridze in poročnik Triščev v ognju sovražnih topov; dejansko je napadel naš Voisin stroj neki sovražni Fokker. Naš aparat se je v zračnem ognju jažgal in je padel v prednje sovražne postojanke.

1. avgusta zvečer. Zahodno bojišče. Nemška pehota je napadla v prostoru Stobychwa—Smolary zelo besno naše čete, ki so se nahajale na zahodnem bregu Stohoda. Naši hrabri polki so vrgli sovražnika z velikimi izgubami zanj. Boj se tam še nadaljuje.

Pristavek. Nekemu našemu poizvedovalcu se je posrečilo vzhodno od Gorodiščev, da je iz sovražnih ovir prinesel našega ranjenega vojaka k nam; ranjenec je pripovedoval, da so šli Nemci večkrat nanj in ga ranili z noži na vratu in na prsih. Izpoved ranjenca se je potrdila.

PRED NOVIMI RUSKIMI NAPADI PRI BRODIH.

Glavni stan armadnega poveljstva Böhm - Ermolli, 31. julija. (Od vojnega tiskovnega urada do o. l.)

Po tridnevni bitki pri Brodih je bilo tri dni razmeroma mirno, danes se pa že opažajo ruske priprave, da se bitka, ki divja na celi volinjski črti in na obeh straneh Dnjestra, razširi na celo bojno črto armade Böhm-Ermolli. Velike ruske izgube pri Brodih od 25. do 27. julija so to doslej preperele. Nova črta se vije od tedaj ob Boldurki do bližine kolodvora v Brodih in od tam proti vzhodu.

RUSI SE IZMISLILI, DA SO UJELI CELI 31. HONVEDSKI POLK.

Dunaj, 4. avgusta. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Rusko uradno dnevno poročilo trdi 31. julija, da so ujeli Rusi pri nekem pritoku Stohoda celi 31. honvedski polk s polkovnim poveljnikom. Kar trde Rusi ne odgovarja resnici. Rusom se je posrečilo, da so v navedenem odseku ujeli oddelek polka, ki je izgubil v močvirju zvezo z glavno silo in ga je obkolila velika sovražna premoč. Takim slučajem se v močvirjih in v gozdih ni mogoče vselej izogniti; a dokazuje, kako nizka je moralnost ruskega uradnega poročanja, ker se je v dnevnih poročilih v kratki dobi že dvakrat poizkušalo omadeževati časti polka s potvoritvijo dejstev.

ZNAČILNO RUSKO ZAUPNO POVELJE.

»Ruski Vestnik« objavlja zanimivo rusko zaupno povelje, ki se glasi: »Prepis, zaupno povelje, 9. armada, 5. junija 1916, št. 493. Dne 2. junija sem dal poveljniku, šefu 12. zboru, generalu Alfran, poleg pol-

no, municijo in vse druge potrebščine, da more kljubovati naravi in sovražniku.

Najvišji, trovoglavi vrh Krna so bili Italijani koj v prvih dneh vojne zasedli in nadomestili na njem artiljerijsko opazovališče, tik pod vrhom pa postavili v tunelih topove. Poslej pa niso v vseh štirinajstih mesecih prišli niti za korak naprej. Nasprotniki so tu le 30 metrov vsaksebi. Da ob takih razmerah ni misliti na kak pokoj, se razume od sebi. Naša artiljerija je ravno te dni zopet razbila Italijanom na krnskem vrhu nekaj topov.

Pozimi je bila trda na Krnu. Snega je bilo 6 do 10 metrov, zveze z ostalim svetom nobene. Nekoč so bili krnski bojevniki celih 25 dni popolnoma odrezani od vsake človeške zveze in navezani popolnoma sami nase. Vse je bilo polagoma pošlo, tudi drva in hrabri junaki so si v ledenomrzlih staniščih pomagali na ta način, da so drug drugega gredli. Italijanom se ni dosti boljše godilo in v takih razmerah je tudi italijanskega poveljnika obšlo človeško čustvovanje. Nekega dne je priletel k našim zavojček čaja, na katerem je bilo v pravi italijanski nemščini zapisano: »Našemu hrabremu sovražniku malo čaja proti velikemu mrazu. Pri moji časti, da je čaj dober in ne zastrupljen, kakor pišejo v romanu.«

Potem je prišla pomlad z južnim vremenom in plazovi, nato pa poletje — junaki na Krnu menijo, da so sedaj v raju. Za sovražni artiljerijski ogenj se niti ne zmenijo. Zvesto in krepko stoji na straži klubujoč vremenu in sovražnim nakanam. Junaki so vsi od voditelja pa do zadnjega gonjača tovornih živali.

kov, ko so že stali pod njegovim poveljstvom, na razpolago še celo 35. pehotno divizijo in eno brigado 20. divizije, da bi ne samo zadržal nemški sunek med 2. kavkaškimi in 1. zborom, marveč da bi tudi izboljšal našo črto Ljubačev-Krakovjce. Iz došlih poročil približuje:

1. Napad je bil organiziran več pro forma, ne pa da bi se dosegla zmaga. Iz tega vzroka se tudi ni mogel doseči noben uspeh.

2. Tehnično je bil napad organiziran tako, kakor se more izvesti le z zelo dobro izvežbanimi kadri, to se pravi, napad se je izvedel s takimi vojnimi črtami, kjer mora vsak bojevnik delovati samostojno; pozabilo se je pa pri tem, da je bilo moštvo pomanjkljivo izvežbano in da smo imeli zelo malo častnikov. Sedaj se mora, da se doseže uspeh, napadati v gostih rojnih črtah in imeti za podporo napadalec goste kolone. Tako delajo Nemci in imajo manj izgub kot mi, ker vlada pri njih stroga disciplina in natančen red.

Poleg tega je treba za napadalcu postaviti zaupne vojake in strojne puške, da se, če bi bilo potrebno, obotavljajoče prisilijo iti naprej. Ne da bi se mnogo premišljevali, se morajo postreliti celi oddelki, če bi hoteli bežati ali se udati sovražniku. Vsakdo, ki vidi, da se ena ali več stotnjica uda sovražniku, mora takoj streljati na vojake, ki se udajajo, in skušati, da vse uniči.

Starejši pobočnik 83. pehotne divizije: Mosorov I. r.

BUCHANAN IN STÜRMER.

Stockholm, 3. avgusta. Iz Petrograda se poroča: Med Stürmerjem in angleškim poslanikom Buchananom je prišlo do spopada. Takoj po odstopu Sazonova je začel Buchanan v ministrskih krogih in liberalnih organizacijah agitirati proti novemu ruskemu zunanjemu ministru. Ko se je vrnil Stürmer od posvetovanj v glavnem stanu, se je Buchanan s svojo soprogo ostentativno odpeljal na osemdnevni obisk k Sazonovu v nekem finskem sanatoriju. Pred svojim odhodom je izjavil, da se ne vrne prej v Petrograd, dokler Stürmer ne bo odložil zunanjih poslov. V krogih sedanjih ruskih vladnih krogov je vzbudil Buchananov nastop vihar ogorčenja.

Govori se, da ima ruski poslanik v Londonu nalog, v zunanjem ministertvu podati izjavo, da Buchananova oseba sedanjih ruski vladi ni ljuba. V krogih angleške kolonije vlada ogorčenje. Na nekem tedenskem družabnem večeru se je Buchanan že minoli ponedeljek izrazil, da je čar z odslovljivijo Sazonova na »perfiden način« — prav ta izraz, da je padel — čakal do trenutka, ko je Anglija dovolila Rusiji nov milijonski kredit. Sedaj da bi poizkusil za posojilo ne bili več mogoči.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. avgusta. Veliki glavni stan: Pričakuje se severno od Somme, kjer izvaja sovražnik močan pripravljalen ogenj, med potokom Ancre in Somme velik odločilen napad.

Radí našega zapiralnega ognja so se izvedli le časní in po prostoru ločeni, a težki boji. Na obeh straneh ceste Bapaume—Albert in vzhodno od gozda Trones so se zrušili močni napadi Angležev; med Maurepas in Somme se je ponovil francoski naskok sedemkrat. V vztrajnem borenju so ostale naše čete lastnice svoje postojanke, le v selo Monacu in v neki del jarka severno od Somme je vdrl sovražnik.

Odbili smo napade Francozov južno od Somme pri Barleux in pri Estrees. — Desno od Moze je nastopil sovražnik z močnimi silami na napad proti grebenu »Poper« in na bojni črti od gore Thiaumont do severno od utrdbe Lauffee. Ustabil se je na zahodnem delu grebena »Poper« in južnozahodno od Fleury v delih naših najsprednejših črt in je vzel v šumi Lauffee tiste kose jarkov, ki jih je bil izgubil predčerašnjim. Sovražnika smo popolnoma odbili pri utrdbi Thiaumont in južnozahodno od Fleury, v gorskem gozdu po začasnem vltomu s protisunkom; imel je velike izgube.

Med sovražnimi napadi z bombami na belgijska mesta so med drugim v Meirelbeke, južno od Genta, ubili ali težko ranili 16 prebivalcev, med njimi 9 žena in otrok. Naši letalci so napadli sovražne skupine in jih prisilili, da so se morale obrniti; eno med njimi se je umaknilo na nizozemsko ozemlje. V zračnem boju smo sestrelili angleško dvokrilno letalo južno od Roulers in sovražno letalo, 3. poročnika Wintgenssa, južnozahodno od Peronne. Obrambni ogenj je sestrelil po eno sovražno letalo pri Doesinghe in severno od Arrasa.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

2. avgusta ob 3. popoldne. Francozi so vzeli severno od Somme močno utrjeno utrdbo med šumo Hem in selom Monacu.

Južno od reke so zasedli Francozi sovražni jarek severozahodno od Deniecourt; ujeli so tam nekaj sovražnikov. V Champagni je napadel neki ruski poizvedovalni oddelek z bajonetom neki nemški oddelek, katerega je razkropil in je pustil mrtvece na bojišču. Na desnem bregu Moze se je nadaljeval boj, ki je bil ponoči ljut na bojni črti Vaux — Chapitre — Le Chenois in se je razširil proti vzhodu do južno od Damloup. Po celi vrsti brezuspešnih napadov napadli so tudi z dušljivimi plini, so pridobili Nemci nekaj ozemlja v šumi Vaux, v Chapitre in v Le Chenois; napadalne poizkuse na drugih mestih je zadržal naš ogenj; izgube Nemcev so bile izdatne, Francozi so ujeli do 100 mož, med njimi 3 častnike.

Letalci. Na bojni črti pri Somme so delovala francoska letala; bojov so izbojevala 33, sestrelila so enega sovražnika in 14 drugih, ki so bila resno zadeta, prisilila, da so se morala hitro izkrcati v svojih črtah.

Ob 11. uri ponoči. Pehota ni podnevi pri Somme ničesar podvzela. V utrdbi, ki smo jo vzeli med gozdom Hem in selom Monacu, se je nahajalo do 100 mrtvih Nemcev; v tej utrdbi smo zaplenili do zdaj štiri strojne puške. Južno od Somme smo odbili dva po sovražniku podvzeta protinapada na jarek, katerega smo osvojili severnozahodno od Deinecourt.

Na levem bregu Moze je obstreljeval sovražnik našo drugo črto južno od »Mrtvega moza« s težkimi granatami. Na desnem bregu Moze smo večkrat napadli v krdelih od Moze do južno od Fleury, v gozdu neposredno vzhodno od Bacherauvilla, zahodno in južno od utrdbe Thiaumont in v soteski južno od Fleury. Naše čete so vzele več nemških jarkov in opirališč. Ujeli smo približno 600 mož in zaplenili 10 trojnih pušk. Z ročnimi granatami smo odbili protinapad sovražnika pri Vacherauvilla. V odsekih Vaux, Chapitre in Le Chenois se nadaljuje ljuto obstreljevanje.

Belgijsko poročilo. Zelo je delovalo topništvo in so se metale bombe pri Dixmuiden.

Angleško uradno poročilo.

London, 2. avgusta. Uradno. General Haig javlja: Vzhodno od Pozières smo prodirali dalje.

London, 2. avgusta. (Kor. ur.) Večerno uradno poročilo: Položaj se ni izpremenil. Sovražno topništvo je delovalo v šumi Trônes; sicer je bilo podnevi primeroma mirno. Naše topništvo je uničilo po 24urnem sodelovanju z zborom letalcev sedem postojank topov in šest skladišč streliva v bližini Grandcourta in postojanke topov na ostalih delih bojne črte. Nekaj sovražnih letal je preletelo naše črte; hitro smo jih prepodili; eno letalo je padlo, drugo je bilo poškodovano. Zdi se, da se ogiba sovražnik bojov v zraku.

Pred važnimi dogodki pri Verdunu.

Genj, 3. avgusta. »Petit Journal«: Generala Joffre in Haig sta došla na bojno črto pri Verdunu, da pripravita važne odločitve.

Za verdunske notranje utrdbe.

Genj, 3. avgusta. »Agence Havas« javlja: Zadnji nočni napad, s katerim so pridobili Nemci zopet na prostoru v črti notranjih verdunskih utrdb, spada med najbolj krvave boje, odkar se je pričelo strašno borenje. Francoski protinapadi so ostali vsi brezuspešni.

Kaj so Nemci dozdej pri Verdunu priporili.

Berlin, 3. avgusta. Nemci so do 1. avgusta priborili pri Verdunu 325 štirijaskih kilometrov, medtem ko je štritedenska angleško-francoska ofenziva pridobila le 100 štirijaskih kilometrov. Ujetih je bilo pri Verdunu dozdej 30.920 mož, med njimi 520 častnikov, zaplenili so 332 strojnih pušk.

Sumljiva napoved.

Lugano, 3. avgusta. Pariški dopisnik »Secola« Campolongi napoveduje velike vojaške dogodke pri Somme. Kar se je godilo do zdaj, so bile le priprave. Skoraj popolnoma so končana dela Angležev, da bi se prilagodili pri Peronne—Maricurt francoski postojanki pri Longuevalu. Napočil je trenutek, da se prenese angleško-francoska ofenziva na planoto Bapaume. Brzojavka je zanimiva zato, ker gotovo ne sme Campolongi, ki je zaupnik francoskega generalnega štaba, poročati o pravih namenih francoskega vojnega vodstva. — Gre najbrže za to, da bi prikrili svoje prave načrte.

Obstreljevanje Belforta.

Basel, 3. avgusta. »Baseler Nachrichten« poročajo s francoske meje, da je nemško obstreljevanje v Belfortu povzročilo veliko vojaško škodo.

Strašna vročina na francoskih bojiščih.

Berlin, 2. avgusta. »Tägliche Rundschau« poroča iz Haaga: »Daily Telegraph« in »Daily Chronicle« javljata z zahodnega bojišča: Nekaj dni solnce strašno pripeka. Vojaki so vsi rjavi.

Pomanjkanje vojakov na Francoskem.

Berlin, 3. avgusta. Wolff javlja: Z vojaške strani se nam piše: Vse kaže, da se pri francoski armadi zelo občutljivo čuti pomanjkanje moštva. Francija je bila že meseca julija 1915 prisiljena, da je znižala vojno moč bataljona od 1000 na 800 mož, da je varčevala z rezervami. Francija je zdaj napravila na tej poti navzdol še en korak. Zadnji čas so namreč pri vsej pehoti z lovci razpustili pri vsakem bataljonu eno stotnijo, da porabijo moštvo za nadomestilo pri drugih stotnjah. Najbrže se boje že zdaj na bojno črto poslali letnik 1917, mladeniči, ki so bili rojeni leta 1917., a drugih nadomestil za težke izgube v bojih pri Verdunu in pri Somme nimajo. Izgube Francozov pri Verdunu cenijo na vsaj 350.000, pri Somme pa dozdej na 1 milijon 200.000 mož. Angleške izgube pri Somme presegajo že 230.000 mož. O izčrpanosti nemških rezerv ni niti govora, daš to trobi časopisje sporazuma. Naši sovražniki trde, da se nahaja naš letnik 1917 že na bojni črti, kar je zavestna neresnica. Dejstvo je, da se naš letnik 1916, torej leta 1896. rojeni, nahaja le deloma na bojni črti, deloma pa v taborih. Naš letnik 1917, torej tisti, ki so bili rojeni leta 1897., se zdaj šele deloma uri; naš letnik 1918., torej tisti, ki so bili rojeni leta 1898., ni bil še niti prebran. Glede na slabo bojno moč francoskih čet se mora naglašati, da so nemški polki, bataljoni in stotnije na bojni črti polnoštevilni.

Angleški ministrski predsednik o gospodarski vojski.

London, 3. avgusta. (Kor. ur.) Reuter: Ministrski predsednik Asquith je otvoril včeraj v spodnji zbornici razpravo o sklepih pariškega gospodarskega posveta z govorom, v katerem je izjavil, da se je Anglija gospodarskega posveta v Parizu zato udeležila, da prepriča sovražnika o sklepu sporazuma, da se hoče tako gospodarsko kakor tudi vojaško enotno vojskovati in da se pripravi za dobo po vojski z ozirom na znano stališče Nemčije, ki že zdaj organizira svojo industrijo, da napade trge držav sporazuma in, če mogoče, premagata tudi trge nevtralcev. Vsaki državi sporazuma je prepuščeno, da prikroji svojo politiko za izvedbo sklepov pariškega posveta. Sklepi niso naperjeni proti nevtralcem; ukrenilo se je le, kar je potrebno za samo obrambo proti gospodarskemu napadu na življenjske koristi držav sporazuma.

Pred izpmembo angleške vlade.

Rotterdam, 3. avgusta. (K. u.) »Manchester Guardian« piše iz Londona: Asquith je povzročil v zbornici precej pozornosti, ker je rekel, da ne ve, kdo da bo odgovoren v bodočem zasedanju za razdelitev dela v zbornici. Ta opazka bi ne bila mogoče povzročila drugačnega kot začasnega začudenja, če bi ne bila neka brzojavna agentura včeraj (na sredo) razširila, baje z merodajne strani, izjave, da ni Asquithova izjava posebne važnosti. A že dejstvo, ker se širi taka izjava, dokazuje, da je bila važna. Veliko treznih opazovalcev parlamentarnega položaja sodi, da se bo najbrže kmalu izpremenilo ministertvo in če se bo to zgodilo, mora biti imenovan tudi novi ministrski predsednik. V zadnjih 2 tednih se je zelo znižal Asquithov ugled; v zadnjih dneh je bila vlada večkrat poražena, tudi irsko vprašanje je ustvarilo za Asquitha težaven položaj. Kakšna bo nova vlada, se more le ugibati. Če bo odstopil Asquith, bi mu mogel slediti le kak liberalci; edini, ki bi bil mogoč, bi bil Lloyd George, Ne dvomi se, da bo Carson zopet postal minister in bo najbrže sledil Lloyd Georgesu kot državni tajnik vojske.

London, 3. avgusta. (Kor. ur.) V spodnji zbornici je izjavil nacionalist Dillon: Pod novim pritiskom vojske se je odpovedala zbornica skoraj popolnoma svojemu obstoju. Njeno mnenje se je pa zdaj zelo izpremenilo. Ne veruje, da bo smela vlada nadaljevati vojsko, ne da bi jo kritikovali. Irski poslanci so se vzdruževali dozdej vsake kritike, a njih molk se ne priznava. Zdej bodo nastopili drugo pot.

Napadi Zeppelinov.

Poročilo nemškega admirala nega štaba.

Berlin, 3. avgusta. Wallf javlja:

Ponoči od 2. na 3. avgusta je zopet napadlo večje število naših mornariških zrakoplovov južnozahodne angleške grofije; z dobrim uspehom so metali razstreljive in zažigalne bombe posebno v London, na opirališče brodogoja Harwich, na kolodvore in na važne industrijske naprave grofije Norfolk. Zrakoplove so napadle med nastopom sovražne lahke bojne sile in letala; med napadom jih je razsvetljevalo veliko žarometov; besno so jih obstreljevali. Vsi zrakoplovi so se vrnili ne-poškodovani nazaj.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Zadnje ure posadke zrakoplova »L XIX«.

Kodanj, 3. avgusta. (Kor. ur.) »Berlinske Tidende« javlja iz Goeteborga:

Neki ribič je našel v Skakerraku steklenico, v kateri se je nahajalo zadnje poročilo poveljnika Löwe zrakoplova »L XIX«, ki je ponesrečil 2. februarja 1916 na Severnem morju. Poročilo, ki je naslovljeno na korvetnega kapitana Strasserja, slove: S 15 možmi na »L XIX« pod 3. stop. vzhodne dolžine plove zrakoplov brez gondole. Poizkušam zadnjič poročati; motor je trikrat pokvarjen; lahan nasprotni veter na povratni vožnji je zaviral potovanje in me je privedel v megli na Nizozemsko, kjer so streljali s puškami na nas; trije motorji so odpovedali istočasno in so poslabšali naš položaj. Popoldne približno ob 1. uri je prišla naša zadnja ura. Löwe. — Steklenica je navadna steklenica za pivo, v njej se je nahajalo še nekaj poštnih pobotnic in 15 dopisnic posadke svojcem. Löwe je pisal svoji ženi: Zadnja ura na zrakoplovu z mojimi ljudmi; odpusti mi vse; vzgajaj najinega otroka. — Višji strojnik Flade je pisal: Moja preljubljena Marta in otrok! Napočil je torej trenutek, ko moram pustiti svoje življenje. Z visokega morja na kosu podrtega našega zrakoplova ti pošiljam zadnje pozdrave; že mora biti tako. Pozdravi tudi stariše, brate in sestre. Zadnje prirske pozdrave in poljube od tvoježa zvestega ti moža. — Neko drugo pismo izvaja: Ob 11. uri dopoldne 2. februarja 1916. Živimo še vsi, a jesti nimamo ničesar. Prej je bil tu neki angleški ribiški parnik, ki nas pa ni hotel rešiti; imenoval se je »King Stephana« in je bil iz Grimbsy. Pogum upada, vihar postaja močnejši. Še v nebesih na Vas misleči Hans. Ob pol 12. uri smo skupno molili, potem smo se poslovili.

Celo najdbo s pošto v steklenici so izročili nemškemu konzulu v Goeteborgu.

Roger Casement usmrčen.

London, 3. avgusta. Reuter: Danes ob 9. uri zjutraj je bil usmrčen vodja Ircev, sir Roger Casement.

Amsterdam, 3. avgusta. Reuterjevo poročilo ne pove, če je bil Casement obešen ali ustreljen, kakor se je prvotno javilo.

Rotterdam, 3. avgusta. Sira Roger Casement so usmrtili danes ob 9. uri dopold. v zaporih Pellington. Casement je, ko je natančno izvedel svojo usodo, delal celo noč na izpolnitvi povesti svojega življenja in na zgodovini vstaje na Irskem; ostal je popolnoma miren, ko se je bližala zjutraj ura usmrtilve.

V Londonu, kjer so izvedeli šele opoldne o usmrtilvi, so z gotovostjo pričakovali, da bo pomiloščen, ker se niso zavzemale le ugledne osebe za pomiloščenje, marveč tudi sv. oče in kakor se trdi, tudi predsednik Wilson. V Londonu se je govorilo zad. 24 urah, da je kralj Jurij pomilostil, kar ni bilo res. Po neki govorici je baje pomilostil kralj Casementa na smodnik in svinec, po drugi govorici so ga obesili.

Angleška vlada je vse ukrenila, da bi se o usmrtilvi ne poročalo na Irsko. Na zahtevo Maxwella so poslali zadnje tedne veliko četa na Irsko, najbrže zato, da bi nastopile proti pričakovani vstaji radi usmrtilve Casementa. Da prikrijejo usmrtilve, so Casementa usmrtili tajno, da bi ga bili po postavi morali kot veleizdajalca usmrtili javno.

Casement je bil obešen.

Rotterdam, 3. avgusta. (K. u.) »Maasbode« objavlja poročilo »Central News« iz Londona, da so Casementa obesili; občinstva k obešenju niso pripustili, pred zaporom se je zbrala velika množica ljudi.

London, 3. avgusta. (K. u.) »Daily News«, ki je sodil, da Casementa ne bodo obesili, izvaja na uvodnem mestu, da je postopala vlada zelo nespametno.

„Deutschland“ na povratku.

Deutschland na povratku.

Washington, 3. avgusta. (K. u.) Reuter; Parnik »Timins« poroča, da je podmorski čoln Deutschland dne 2. avgusta ob 8. uri 30 minut plul mimo predgorja Virginija.

Boji pod zemljo.

Lugano, 3. avgusta. Ker Italijani ne napredujejo s svojimi napadi, poizkušajo napredovati s podkopi. Pri Sv. Mihaelu so pozimi pridno delali, njih pionirji, podpirali so jih rudarji, so kopali podzemeljske rove proti avstrijskim postojankam. Njih delo se je moralo izslediti, ker nekoliko pred končanimi deli so jim uničili Avstrijci 18 podkopov. Tudi v prelazu Buole so poizkušali srečo s podkopom; delali so tam več mesecev. Podkop je bil že skopan skoraj do pod tiste avstrijske postojanke, ki so jo nameravali razstreliti, a kroglja nekega 30.5 cm močnejša je padla tja in se zarila do tja v globino, kjer so delali italijanski pionirji, ki so bili vsi raztrgani v kose.

Bojna črta na Francoskem po dveh letih.

Dogodki na Balkanu.

Srbska ofenziva proti Bolgariji.

Sofija, 2. avgusta. Iz Soluna se brzojavlja, da se je pričela srbska ofenziva proti Bolgariji. Napadli so 12 km od grško-srbske meje na grških tleh. Bolgarsko topništvo je izredno živahno delovalo.

Položaj pred Solunom.

Lugano, 3. avgusta. Italijanski listi poročajo iz Soluna: V srbski armadi se opaža močna delavnost. Že tri dni sem so v teku sistematične operacije. Z malimi izgubami so Srbi zasedli nekatere višine.

Sovražnik pa raspolaga s sijajno in številno artiljerijo in strelja pod vodstvom nemških častnikov in vojakov z nedosegljivo natančnostjo. Bolgarske postojanke so zelo dobro utrjene. Napad na te črte je zelo težak.

Miljon srbskih izgub.

»Independance Roumaine« poroča iz Lyona, da znašajo skupne srbske izgube okroglo 1 milijon; to je okroglo 25 odstotkov vsega prebivalstva. V teh izgubah so vštetni tudi smrtni slučajmi med civilnim in vojaškim prebivalstvom vsled kolere in legarja.

Kužna bolezen med francoskim vojaštvom v Solunu.

Kodanj, 3. avgusta. Iz Carigrada se poroča: Zadnje tedne divja med francoskimi četami v Solunu in Macedoniji strašna kužna, na kateri vsak dan oboli po 300 do 400 mož. Veliko častnikov umrje. Sarrail je zahteval od grške vlade dovoljenje, da sme poslati bolne in okrevajoče v Katerino, ki ima zdravjšo lego. Grški general Moskopulos je pa izjavil, da tega ne more dovoliti, ker obstaja nevarnost, da bi se okužile tudi grške čete. Angleške čete niso tako prizadete po kuži. Epidemija nastopa posebno močno med četami na vardarski fronti.

Proslava bolgarskega upora.

Sofija, 3. avgusta. Jutri se bo obhajala na svečani način v celi Bolgariji trinajsta obletnica velikega bolgarskega upora iz l. 1903., katerega namen je bil osvoboditev Macedonije.

Grška in Italija.

Basej, 3. avg. Iz Aten poročajo, da se zadnji čas opaža nadaljna poostreitev italijansko-grških odnosov. Atenski list »Nea Hellas« poroča, da je kralj Viktor Emanuel sporočil grškemu princemu Andreju in Nikolaju, da ju zaradi preobilnega dela ne more prejeti.

Politika Rumunije.

Bukarešt, 3. avgusta. (K. u.) »Steagul« piše: Že dve leti smo pričeli boja med nemškim sistemom, ki meri na mir, in angleškim sistemom, ki je ustvarjen nalašč za vojsko. Odpad Italije je imel za posledico tudi naš odpad od nemškega obrambnega sistema. Od takrat je naša dežela razdeljena v dva tabora. En tabor, zastopan po konservativni stranki, hoče slediti stari politiki dežele, drugi tabor je revolucionaren in hoče ovreči vse podlage, ki so nas vodile k nemškemu sistemu.

Odločilna ura za Rumunijo ni več daleč. Voliti mora med svobodno državo proti Rusiji in med državo po milosti Rusije. List pobija načelo, da bi se rumunsko vprašanje proti Nemčiji moglo razre-

šiti na strani Rusije. S tem bi se Rumunija popolnoma izročila v roke štirispোরazuma in se celo odpovedala podlagam, na katerih je evropska politika ustvarila državo ob spodnji Donavi. Ruska zmaga bi bila za Rumunijo morebiti počasna smrt. Boj na ruski strani pa bi bil prostovoljni samomour.

Bukarešt, 3. avgusta. Državni tajnik general Illjekov je v važni misiji odpotoval v inozemstvo.

Ugodne vesti.

Bukarešt, 3. avgusta. »Dreptatea« izve, da je vlada za avgust pripravljena zbiranja čet odložila na poznejši čas. Dopolni višjih častnikov, ki so se izdajali le za pet dni, so podaljšani do 15. avgusta.

»Nationalul« podaja naslednjo izjavo ravnatelj rumunske banke Petersena: Pred dvema dnevi je bila Rumunija blizu na tem, da se udeleži vojske. Danes je pa bolj kot kdaj oddaljena od te možnosti.

Bukarešt, 3. avgusta. »Seara« prinaša izjave večih uglednih osebnosti, ki pravijo, da Rumunija sedaj ne more poseči v vojsko, ker bi morala v tem slučaju najprvo braniti svojo prostost proti Bolgariji. Danes je položaj tak, da je rumunska politika popolnoma odvisna od Bolgarije. Tudi največji optimisti štirispোরazumu prijaznega časopisja morajo priznati to dejstvo. Če se Rumunija danes spusti v vojsko, bi lahko nastopili dogodki, ki bi bili najusodnejši za deželo. Dokler se ne izpremeni stališče Sarraila, tako dolgo Rumunija ne more misliti na izpremembo svoje politike.

Curih, 3. avgusta. Rumunski visokosolci na švicarskih vseučiliščih doslej še niso prejeli nikakih pozivov pod orožje.

Turčija v vojski.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 2. avgusta. (Kor. ur.) Glavni stan:

Perzijsko bojišče. Naše čete so med zasledovanjem Rusov, ki so pobegnili iz Sakiza, došle v Bukan, ki leži severno od tam.

Kavkaško bojišče. V odsekih Bitlis in Muš slabi krajni boji. Krvavo smo odbili pet dni trajajoče napade Rusov: 7 pehotnih polkov, 4 konjeniški polki, podpirani s 30 topovi in havbicami, na naše slabo zasledene postojanke v odseku Ofnoth. Sovražnik je izgubil nad 3000 mrtvih; naše izgube so primeroma nizke. Dne 1. avgusta dopoldne je napadel sovražnik, ki se je vračal, po sedemurnem obstreljevanju zopet navedene postojanke; njegove izgube so bile velikanske. Ker je bilo brez pomena, da bi te izpostavljene postojanke še držali, smo se umaknili v nekoliko zadaj nahajajočo se postojanko.

Razna poročila.

Cesar Viljem pri nadvojvodu Frideriku.

Dunaj, 3. avgusta. (K. u.) Iz vojne tiskovnega stana: Cesar Viljem je obiskal maršala nadvojvodo Friderika v stanu c. in kr. visjega poveljstva armade.

Pruska vlada proti oderuhom.

Berlin, 3. avgusta. (K. u.) Pruski notranji minister je odredil, naj se ustanovi posebni osrednji urad proti oderuhom ali sicer nedovoljenemu postopanju glede na promet s stvarmi dnevne potrebsčine.

Osrednji urad, ki se priklapi kraljevskemu policijskemu predsedstvu v Berlinu, se bo imenoval »vojni oderuški urad«; poslovati bo pričel 15. avgusta.

Napetost med Nemčijo in Italijo.

Nemski listi poročajo, da se je v zadnjih štirih tednih vrnilo iz Nemčije, Luksemburga in Belgije v Italijo 38.000 italijanskih delavcev. Vsa ta množica je sedaj navezana v Italiji na javno podporo.

Nevarnost angleško-ameriške trgovinske vojske.

Berlin, 2. avgusta. (K. u.) Zastopnik Wolffovega urada v Newyorku je brezzično poročal 27. t. m.: Položaj, ki so ga ustvarili angleški črni seznama, se je poostiril. Ameriški trgovci se združujejo na uspešen odpor. Newyork American javlja iz Washingtona, da dela Wilson na to, naj Angleži črtajo Američane s črnega seznama, a to so odklonili. Neki upravni uradnik sodi, da, če se stvar ne bo poravnala mirno potom diplomacije, obstoja nevarnost resne trgovinske vojske med Združenimi državami in Anglijo. Tribuna javlja iz Washingtona: V zadnjih dveh dneh se je popolnoma izpremenilo stališče nasproti Angliji, Amerika mora zavzeti odločno stališče nasproti angleškim kršitvam ameriških pravic.

Društvo »Dobrodelnost«.

Prejeli smo naslednjo prošnjo in povziv vsem dobrim srcem.

Globoke in široke so rane, ki jih seka vojska. Mnogi bodo prišli ob roko, ob nogo ali kak drug ud, ob moža, ob očeta, ob sina, ob zdravce, ob premoženje...

Dolžnost nas, ki v vojsko nismo šli, je — ko že tega groznega gorja preprečiti ne moremo — da skušamo vsaj njega rane celiti.

Povsod se dela na to, da se strašne posledice vojske kolikor mogoče popravijo. Država sama bo v ta namen storila marsikaj, — a ne vsega. Tudi zasebna dobrodelnost ima pri tem važno vlogo in jako široko polje. Če kdaj, je zdaj dejanska ljubezen do bližnjega potrebna.

V ta namen, da se našim od vojske prizadetim vojakom kolikor mogoče pomaga, se je ustanovilo društvo »Dobrodelnost« s sedežem v Ljubljani.

Pomagalo bo društvu, kolikor bo mogoče, vsakemu brez razlike stranke, kdor se bo nanje obrnil.

Društvo ima namen, po možnosti ustanoviti dobrodolne naprave ter vzdrževati v Ljubljani dobrodelno pisarno. Pisarna je v Kolodvorski ulici št. 35 ter je odprta od 1. avgusta dalje. Po pravilih ima pisarna sledeče naloge:

- daje invalidom potrebne nasvete in informacije;
- preskrbuje jim po potrebi in možnosti službe, in skrbi, da se izvezbajo v kakem obrtu, da si morejo služiti kruha;
- zbira odloke raznih državnih oblastí v zadevah invalidov, vdov in sirot ter skrbi za njih pravno varstvo;
- daje potrebne nasvete vdovam ter jim gre po možnosti na roko;
- pri oddaji in preskrbi sirot posreduje med Vincencijevim patronatom in posameznimi strankami;
- posreduje službe sploh za vse mestne in kmetske moške in ženske posle;
- skrbi za varstvo izseljencev in priseljencev.

Svojo nalogo bo pa društvo moglo vršiti samo tedaj, če bo samo imelo zadostno podporo. Društvo je samo posredovalec; kolikor bo prejelo, toliko bo dalo.

Zato se društveni odbor obrača do vseh, ki kaj premorejo in utrpijo, da pristopijo k »Dobrodelnosti« kot člani. Po pravilih je vsakdo ud društva, kdor v družvene namene kaj prispeva, ustanovnik pa, kdor nakloni društvu vsaj 200 K. Ne le posamezniki, tudi korporacije: društva, zadruge, posojilnice, občine, župnije so povabljeni, da se pridružijo kot člani s primernim enkratnim ali vsakoletnim prispevkom.

Vsi člani in prispevki se bodo vpisovali v društveni imenik. Za vsak prispevek se bo dalo potrdilo, oziroma sprejemnica; za vsote od 20 kron dalje diploma: slika usmiljenega Samarijana. Objavljali se bodo prispevki od 5 kron dalje. Prispevki se morejo oddajati v društveni pisarni ali se pošiljajo tja po poštni nakaznici ali položnici.

Vsem, ki bodo potom društva podpirali uboge žrtve vojske, povrni Gospod z večnim življenjem!

Za odbor društva »Dobrodelnost«.

Anton Mrkun, predsednik.

France Jež, odbornik.

V spomin g. Fr. Lengerju.

V Zürich je umrl dne 26. julija g. Franc Lenger. Prej ta dan ga je ob truh ponoči zadel mrtvoud. Koj poklicani duhovnik mu je podelil sv. poslednje olje. Govoriti ni mogel več, pač pa je bilo dovolj znakov.

da se bolnik dobro zaveda, kaj se godi v njegovi bližini. Zdravniška pomoč mu je mogla le še nekoliko polajšati trpljenje. Krog 5. ure popoldne je bolnik mirno izdihnil, res, kot bi bil zaspal. Z Lengerjem je legel v grob mož, ki je združeval v svoji osebi precejšen del političnega in gospodarskega življenja v žirovski obsežni občini in okolici. Rojen 27. novembra 1847 v Begunjah na Gorenjskem, sosed in sošollec ljubljanskega g. knezoškofa na ljudski šoli, je prišel v mladeniški dobi v Žiri, ki jih ni več zapustil. Odlikovala ga je neumorna delavnost, vestnost, predvsem pa moška, gorenjska značajnost, s katero se je vedno držal katoliškega prepričanja in stranke katoliškega programa. Žirovska politika je hodila marsikdaj zelo svoja čudna pota, tako da so zavedni pristaši katoliške stranke nekako izolirani popolnoma sami zase morali braniti in podpirati dobro stvar. Čudni časi, v katerih bi bili lahko mnogi v kalnem ribarilu, da ni bilo v Žireh »žirovskega očeta«, ranikega Franca Lengerja. Hranilnica in posojilnica v Žireh je povsem njegovo delo in je ena najboljših na Kranjskem. Dobračevska je v svojem času nekaj »Lengerjevi« odkrnila, pa ni bil vsled tega napredek »Lengerjeve« nikakor zadržan. Kmetje pa so tudi kmalu spoznali, kaj imajo v »Lengerjevi« hranilnici in so se jo dobro oprijeli. In vedo, zakaj. Katero naše društvo ne pozna Lengerja, ne kot bolj ali manj odlikovanega člana, ampak kot velikega dobrotnika, ki je v stiski vselej pomagal. In podobno je bilo s poedinci: pri Lengerjevih ni še nihče zastoj na vrata potrkal, kdor je imel količkar srca in poštenosti. Bil je to mož hitrega mišljenja, vsled česar je imelo občevanje z njim vedno neko posebno ljubkost. Oko mu je zaiskrilo in solza veselja je večkrat v njem zablestela, ko je nanesel pogovor na slavnostne čine naših domačih polkov v sedanji vojski. Nad Italijanom, čigar topovi so se tolikrat slišali k njemu na vrt, v spalnico, je nevoljno stresal glavo — star vojak, ki bi bil najraje sam zgrabil za puško in odšel tja čez žirovske hribe nad predrznega izdajalca, ko mu bi bila naduha in srčna napaka in pokvarjen želodec in 70. leto njegove starosti dopuščalo. Zato je pa bil ves vesel, kadar je zvedel kaj prav vojaškega od svojih nečakov pri 17. pešpolku. Cesta Žiri—Rovte je njegovo delo, in kje dobite sedaj Žirovca, ki ne bi blagoslavljaj ranikega Lengerja zaradi nje? Je pač dobro vedel, da treba predvsem žirem dobre zveze s središčem okrajnega glavarstva. Proti temu razlogu so bili vsi drugi pomisleki nasprično mislečih malenkostni. In vojska je pokazala, da jo je Lenger zadel: za najpogostejšim pa naj pride drugo koristno na vrsto. Regulacija Sore! Kako jo težko čakamo žirovci! Pa je zopet praktični Lenger dosegel, kar je bilo za enkrat izpeljivo in najnujnejše: ureditev struge Sorinega pritoka Raševce. In mož je za to marsikako vsoto daroval iz svojega poleg tistega, kar je bil njegov del dolžnega prispevka. Vprašaj delavce pri cestnem odboru, pa boš zvedel, kdo jim je bil Lenger, pa na lasten račun. Kaj mu bomo naštevali njegove zasluge, ko govori o njem z ljubeznijo ali pa vsaj s spoštovanjem vsak žirovec? Par dni po njegovi smrti se je odpravljala s tega sveta dobra žirovka, z vso skrbjo in natančnostjo. Pa ji naroči duhovnik: »Lengerja mi tam pozdravite! Povejte mu, da je v Žireh, posebno krog njegove hiše strašen dolg čas po njem.« »Ali ga bom lahko našla, ko jih je toliko tam?« vpraša bolnica, osupla vsled povsem resnega naročila v tako resnem trenutku, ki za šale ni na mestu... O, dolgočasno je v Žireh, odkar ni Lengerja. Nепrestano osmine in že obletnice po naših dobrih možeh in fantih, padlih na bojnem polju v Srbiji, Albaniji, Galiciji, Karpatih, na Rusko-Poljskem, v Tirolah, ob Soči od morja do koroških hribov. Tudi doma nas poišče žalost. Vsaj par let po vojski se bi te radi imeli v svoji sredi. Veliko dela nas čaka, ki ga bomo brez tebe le s trudom in težavo opravili. Velik dolgčas bo brez tebe v občini in v cerkvi. Mi ti pošljamo zadnje pozdrave — molitve, za vse, kar si storil v obilni meri dobrega za občino in za cerkev, da ti božja usmiljenost povrne usmiljenje za usmiljenje, dobroto za dobroto.

Uradni izkazi izgub.

Izgube 17. pešpolka.

Ujeti: Poddes. Grašič Ig., 1. s., Kranj; četovodja Gregorec Anton, 3. nad. s., Mengeš; poddes. Gril Josip, 4. nad. s., Toplice; inf. Gros Franc, 4. nar. s., Stražišče; inf. Grozzer Matej, 5. s., Zg. Tuhinj; inf. Galin Ivan, 14. s., Metlika; četovodja Gult Martin, 7. s., Rob; inf. Habbe Franc, 3. nad. s., Št. Vid; inf. Habjan Primožič, 3. nad. s., Selce; inf. Hafner Franc, 5. s., Vodice; inf. Hafner Leopold, 2. nad. s., Stražišče; des. Hladovi Josip, 8. s., Češko; inf. Hlebčar Franc, 3. nad. s., Kranj; inf. Hočevnar Alojzij, 3. nad. s., Jurjevica; inf. Höfferle Ivan, 3. nad. s., Stara Loka; inf. Hoge Rudolf, 3. s., Kočevje; inf. Högl Ivan, 1. nad. s., Gote-

nica; inf. Hren Alojzij, 3. nad. s., Kočevje; inf. Hribar Franc, 1. nad. s., Ljubljana; inf. Hribšek Ivan, 4. nad. s., Krško; inf. Hrovat Matija, 5. s., Zužemberk; inf. Hrovatič Josip, 3. nad. s., Cerklje; enol. prostovoljec Huč Alojzij, Trebnje; inf. Hudorovič Mihael, Kočevje; inf. Humar Ivan, Mekinje; desetnik Hutter Andrej, 1. nad. s., Mokronog; inf. Iler Alojzij; inf. Ilnikar Franc, 4. n. s., Zužemberk; inf. Jagodič Franc, 3. s., Cerklje; četovodja Jaklič Alojzij, 8. s., Zužemberk; inf. Jaklič Avgust, 4. nad. s., Dedindol; desetnik Jakoš Gustav, 2. nad. s., Draga; inf. Janč Anton, 1. nad. s., Krško; inf. Jančar Pavel, 4. nad. s., Zg. Šiška; inf. Janežič Franc, 3. nad. s., Št. Rupert; inf. Jankovič Franc, 7. s., Crni vrh; inf. Janžekovič Alojzij, 2. nad. s., Radovica; inf. Jare Peter, 3. n. s., Dobrova; inf. Jarec Josip, 2. nad. s., Ljubljana; rez. Javoršek Ignacij, 3. n. s., Blagovica; desetnik Jelenc Franc, 10. s., Osilnica; inf. Jelenko Peter, 5. s., Konjice; inf. Jelovčan Alojzij, 3. nad. s., Trata; inf. Jelovčan Jakob, 1. nad. s., Sorica; inf. Jenko Ivan, 3. nad. s., Stara Loka; inf. Jenko Josip, 1. nad. s., Naklo; inf. Jeram Josip, 8. s., Kranj; inf. Jereb Alojzij, 1. nad. s., Kranj; inf. Jeretina Franc, 3. nad. s., Rafolče; inf. Jurca Mihael, 3. nad. s., Ljubljana; rez. Jurjevec Valentin, 4. s., Moravče; inf. Kadunc Alojzij, 14. s., Šmarje; inf. Kamnikar Mihael, 2. nad. s., Dobrunje; inf. Kanc Ignacij, 5. s., Zagorje; inf. Kastelec Ivan, 2. nad. s., Zužemberk; inf. Kastelič Ivan, 3. nad. s., Leskovec; inf. Kastrun Valentin, 3. nad. s., Kranj; inf. Kaučič Peter, 2. nad. s., Selce; inf. Kavšek Josip, 2. nad. s., Šmihel-Stopiče; inf. Kecelj Franc, 1. nad. s., Trzin; inf. Kejzar Valentin, 2. nad. s., Kranj; inf. Kern Andrej, 4. nad. s., Kamnik; inf. Kern Peter, 1. nad. s., Predoslje; podd. Kikel Josip, 2. s., Kočevje; inf. Kladnik Viktor, 3. n. s., Kamnik; inf. Klančnik Vinko, Podgorje; inf. Klarič Edvard, 2. nad. s., Fara; inf. Klavš Stefan, 3. n. s., Sv. Gregor; inf. Klemenc Ivan, 2. s., Št. Jurij; inf. Klemenc Vitek; četovodja Kmetič Valentin, 14. s., Trzin; desetnik Knez Josip, 5. s., Krško; inf. Kocjančič Franc, 4. s., Dvor; inf. Kokalj Ivan, 1. nad. s., Kamnik; inf. Kokotec Peter, 3. nad. s., Celje; inf. Komelj Ivan, Zmirec; desetnik Koncilja Ivan, 5. s., Zg. Tuhinj; poddes. Koritnik Ivan, 6. s., Stranje; inf. Kos Anton, 3. nad. s., Št. Rupert; inf. Kos Ivan, 3. nad. s., Št. Rupert; inf. Košir Alojzij, 5. s., Sodražica; inf. Kosmač Peter, 12. s., Dolina; inf. Košir Ivan, 12. s., Ljublj. okolica; inf. Kosmač Josip, 4. nad. s., Šmartno; inf. Košnik Franc, 5. s., Cerklje; inf. Kotar Ferd. (ranjen); inf. Kotar Ivan; inf. Kovač Ivan; inf. Kovač Karel, 3. nad. s.; inf. Kozlevčar Anton, 2. nad. s., Polica; inf. Krajnik Franc, 2. nad. s., Zminec; inf. Kraker Karel, 2. nad. s., Črnomelj; desetnik Kraker Josip, 2. n. s., Novo Mesto; inf. Kralj Nikolaj, 4. n. s., Gradac; četovodja Kramar Albin, 7. s., Čermošnjice; inf. Kramarič Leopold, 4. nad. s., Črnomelj; inf. Krč Josip, 1. nad. s., Cerklje; rez. Krevatin Ivan, 4. nad. s., Koper; inf. Križanec Karel, 3. nad. s., Ptuj; inf. Križnar Pavel, 3. nad. s., Ljubljana; inf. Krušnik Anton, 2. n. s., Moravče; inf. Krvina Mihael, 2. nad. s., Dobrova; inf. Kukušberger Avgust, 1. nad. s., Trebnje; inf. Kumer Franc, 2. nad. s., Kranj; desetnik Kunc Stanislav, 1. nad. s., Ljubljana; poddes. Kuš Alojzij, 2. nad. s.; inf. Kušar Jernej, 4. s., Kot; inf. Kužnik Ivan; inf. Kužnik Ivan, 1. s., Toplice; inf. Lah Mihael, 2. nad. s., Kamnik; inf. Laharnar Alojzij, 4. nad. s., Rateče; rez. Ladiha Ivan, 14. s., Trebnje; inf. Lakota Rudolf, 3. nad. s., Radovljica; inf. Lavrič Josip, 4. nad. s., Kočevje; inf. Lavrič Franc, Pakrac; inf. Laznik Alojzij, 16. s., Trojana; desetnik Lenard Fridolin, 11. s., Št. Rupert; inf. Lenčele Bogomir, 2. nad. s., Ljubljana; inf. Lenič Henrik, 1. nad. s., Rob; inf. Leva Anton, 4. s., Kot; inf. Levec Josip, 3. nad. s., Kamnik; rez. Lobe Franc, 5. s., Brusnice; desetnik Ločušnikar Ivan, Medvode; desetnik Logar Anton, 4. s., Božjakovo; poddesetnik Lukanc Franc, 3. nad. s., Kranj; rez. Luškovic Josip, 3. nad. s., Predoslje; inf. Magerl Franc; inf. Mohorič Franc, 2. nad. s., Selce; inf. Majhen Alojzij, 3. nad. s., Kočevje; inf. Meklenšek Josip, 2. nad. s., Metlika; inf. Makše Alojzij, 4. nad. s., Trebnje; inf. Mandič Natal, 3. nad. s., Kastav; inf. Marenče Franc, 2. nad. s., Št. Peter; desetnik Marka Franc, 4. s., Vič; inf. Marček Ivan, 2. nad. s., Boh. Bistrica; inf. Marn Alojzij, 3. nad. s., Trebnje; inf. Marn Ivan, 3. nad. s., Trebnje; četovodja Marn Ivan, 1. marštot., Šmihel-Stopiče; desetnik Marolt Ivan, 3. nad. s., Horjul; inf. Masterl Jakob, 2. nad. s., Stara Loka; četovodja Matičič Franc, 7. s., Domžale; inf. Matkovič Franc, 5. s., Črnomelj; inf. Mauč Anton, 2. nad. s., Ježica; inf. Mavsar Ivan, 1. nad. s., Črnomelj; inf. Mausar Josip, 4. s., Novo mesto; inf. Mavrin Josip, 2. nad. s.,

Stari trg; inf. Majdič Ivan, 3. nad. s., Krašnja; inf. Mazgon Jernej, 1. nad. s., Leskovec; inf. Mazi Ignacij, 4. nad. s., Kamnik; četovodja Medved Franc, 7. s., Bukovica; inf. Meglen Mihael, 1. nad. s., Zužemberk; inf. Megušar Anton, 1. nad. s., Selce; inf. Merva Franc, 4. nad. s., Zužemberk; inf. Mežek Anton, 1. n. s., Breznica; rez. Mežik Anton, 3. nad. s., Radovljica; inf. Miklav Julij, 4. s., Velikovec; inf. Miklavžina Jernej, 3. n. s., Skale; inf. Miklavčič Ivan, 1. nad. s., Selce; rez. Milovič Anton, 4. nad. s., Buje; narednik Mladkovič Ignacij, 9. s., Cerklje; poddesetnik Mlakar Ivan, 3. n. s., Stari trg, poddesetnik Mlakar Martin, 3. nad. s., Cerklje; inf. Mohar Alojzij, 10. s., Videm; inf. Mohar Anton, 4. nad. s., Litija; inf. Muren Anton, 3. n. s., Šmihel-Stopiče; inf. Muren Ivan, 3. nad. s., Dvor; inf. Muren Mihael, 5. s., Novo mesto; inf. Murnik Josip, 3. nad. s., Radovljica; inf. Novak Anton; 1. s., Zužemberk; inf. Novak Franc, 5. s., Krško; četovodja Novak Martin, 8. s., Krško; inf. Novoselj Peter, 4. nad. s., Vel. Dolina; inf. Novak Anton, 2. nad. s., Polica; inf. Novak Franc, 3. nad. s., Stražišče; rez. Novak Franc, 3. nad. s., Brezovica; desetnik Novak Josip, 2. s., Tržič; inf. Novak Martin, 2. nad. s., Zužemberk; inf. Oblak Ivan, 5. s., Zelezniki; inf. Ofak Josip, 1. nad. s., Banjaloka; poddesetnik Ogrin Ivan, 2. nad. s., Vrhnika; inf. Ogrin Martin, 3. nad. s., Vrhnika; inf. Oklešen Franc, 3. nad. s., Novo mesto; inf. Oman Andrej, 16. s., Radovljica; poddes. Oražem Alojzij, 11. s., Trebnje; enol. prost. desetnik Osana Miroslav, 5. s., Sv. Križ; inf. Osenk Jurij, 4. nad. s., Sora; inf. Osterman Matija, 5. s., Banjaloka; inf. Oven Stanislav, 3. nad. s., Krško; inf. Oven Stanislav, 5. s., Tržišče; inf. Pak Josip, 1. nad. s., Lipnica; Panjan Peter, 2. nad. s., Črnomelj; inf. Papež Ignacij, 4. nad. s., Ambrus; inf. Pavli Matej, 1. nad. s., Domžale; inf. Pavlin Alojzij, 4. s., Moravče; inf. Peček Franc; poddes., Pečnik Stanislav, 4. nad. s., Kočevje, desetnik Pekovc Iv., 14. s., Srednja vas; inf. Perko Anton, 4. s., Kranj; poddes. Perovšek Josip, 6. s., Trebnje; inf. Petač Nikolaj, 4. stot., Šmartno; inf. Petek Josip, 3. nad. s., Celje; inf. Petek Josip, 5. s., Krško; inf. Peternej Jakob, 2. nad. s., Naklo; inf. Petač Miha, 2. nad. s., Vodice; inf. Petrič Karel, 3. nad. s., Litija; inf. Pipan Franc, 4. s., Kranj; inf. Pižem Anton, 2. nad. s., Ajdovec; inf. Planinšek Alojzij, 1. nad. s., Trebeljevo; inf. Plut Jos., 14. st., Črnomelj; desetnik Podboj Ludvik, 16. s., Ljubljana; inf. Podboršek Franc; 4. nad. s., Ljubljana; inf. Podobnik Franc, 4. nad. s., Oslica; inf. Podpečan Jurij, 1. nad. s., Tržič; inf. Pogačar Franc, 5. s., Lesce; inf. Poje Ivan, 5. s., Gotenica; inf. Polda Boštjan, 5. s., Radovljica; inf. Potočnik Anton, 5. s., Št. Jurij; inf. Potočnik Ivan, 3. nad. stot., Kranj; inf. Potokar Ivan, 4. s., Plešivica; inf. Povše Anton; 1. s., Krško; inf. Povše Franc, 5. s., Šmartno; inf. Poje Anton, 4. nad. s., Draga; inf. Požgaj Jurij, 4. nad. s., Velika Dolina; inf. Poznik Ivan, 5. s., Kamnik; rez. Prah Josip, 14. s., Krško; inf. Prelesnik Ivan; inf. Prenk Alojzij, 2. nad. s., Višnjagora; inf. Pristavec Ivan, 3. nad. s., Mošnje.

(Konec.)

Dnevne novice.

— **Zakonita veljava slovenskega jezika.** Po nekaterih krajih širijo naši nasprotniki nesmiselno govoric, da nima slovenski jezik v času vojne nobene pravice, naj se torej nobena prošnja za dopust v namen obdelovanja polja, za žetev, za odpust iz črnovojniške službe ne vloga v slovenskem jeziku, češ, da se s slovenskim jezikom ničesar ne doseže. Takšno govorjenje je laž. Slovenski jezik obdrži tudi med vojno svojo nezmanjšano zakonito veljavo v vseh uradih, v šolah in v javnem življenju in ga torej sme vsak državljan v svojih vlogah brez pomisleka rabiti. Znano nam je več slovenskih prošenj iz več občin, katere so bile vložene pri pristojnem okrajnem glavarstvu in jih je c. kr. domobransko ministrstvo s podelitvijo večtedenskega in celo trimesečnega odpusta iz črnovojniške službe ugodno rešilo. Kdor širi krivo govoric, da vojne domobranske in črnovojniške oblasti slovenski jezik zapostavljajo, ta žali c. kr. oblast, ki je vendar pravična ter rešuje slovenske prošnje v ugodnem smislu, če so za to dani pogoji. Seveda jih mora zavrniti, kakor zavrača tudi drugojezične prošnje, kadar pogoji za oproščenje niso dovolj tehtni.

— **Uvaževanja vreden nasvet.** K ilustracijam v knjigi dr. pl. Andrejka »Slovensche Krieger und Soldatenlieder« piše sarajevski »Hrvatski Dnevnik«: »... Vendar hočemo opozoriti na Gregorčičevo pesem »Soči«, ki je neprecenljivo blago slovenske voine literatu-

re in biser cele zbirke. Že l. 1879. opeva Gregorčič krvavo Sočo kot nepremagljiv zid proti pohlepemu sovražniku z juga, kot slavo slovenskega junaštva in grob sovražnih čet in pohlepja. Ob tej pesmi ti mami pogled na levo stran slika, ki ne more biti lepša in duhovitejša. V slikovitih barvah se pojavlja izza neke skale general Borojevič resen in krasen, a ob njegovi strani preok pesnik Simon Gregorčič, mil in nežen; eden s peresom, drugi pa z mečem junak Soče. Pod njima se kot strahovi skrivajo med skalovjem slovenski vojaki, ki zvesto branijo modro od krvi pordečelo Sočo, ki se vije pod njimi med brdi in stenami. Samo ta slika in pesem je vredna cele zbirke, pa bi bilo na vsak način vredno, ko bi dala »Kato-liška Bukvarna« to sliko povečati, ker bi bil najlepši okras vsakega hrvatskega in slovenskega salona in hiše. Ali v zbirki je polno takih, ena lepša od druge, slik, ki vzbujajo pozornost zaradi duhovitosti in slikovitega prikazanja dotične pesmi.

— **Zlato sv. mašo** je obhajal, kakor smo kratko že omenili, dne 1. avgusta v Stari Loki veleč. g. Alojzij Kummer, župnik v pokoju. Ob navzočnosti mnogoštevilnih duhovnih sobratov in ob obilni udeležbi vernega ljudstva je daroval gosp. zlatomašnik zahvalno daritev. Po končani sv. maši je hvaležnega srca zapel »Te deum laudamus« in potem zbranim vernikom podelil blagoslov z Najsvetejšim. Vso slovesnost je posebno povzdigovalo prekrasno petje na koru. V srce segajoč pozdrav »Zlatomašnik, bod' pozdravljen!« je privabil zlatomašniku in vernikom solze hvaležnosti v oči. — Vleč. g. zlatomašnik je bil rojen 8. maja 1843 v Kranju iz znane spoštovane rodbine Zorčeve. V mašnika je bil posvečen dne 31. julija 1866. Kot vnet, za vse dobro goreč župnik je služboval v Lešah, na Brdu in v Ratečah pri Škofji Loki. Povsod je poznal le eno: skrb za zveličanje duš in za čast božjo. Ko je zveličal v stalni pokoj, se je naselil v Stari Loki, kjer je bil njegov brat Franc takrat dekan. Na tem mestu je ostal do danes, vedno zvesto zvest svojemu načelu: Ljubi Boga, pa pomagaj bližnjemu! — G. zlatomašnik je tudi znan kot slovenski pisatelj in jako razsodjen kritik. Pravi užitek je, poslušati njegovo sodbo o tem in onem slovenskem proizvodu. — G. zlatomašniku želimo, naj ga Bog ohranja v zdravju in sreči tudi naprej! Za dnem zlatoga jubileja naj mu v zdravju vzide i častiljivi praznik demantne maše! Za ves trud in delo pa naj mu bo enkrat večno plačil!

— **Umrli** je 1. avgusta 1916 v c. in kr. rezervni bolnišnici št. 1 v Gradcu na zastrupljenju krvi Ignacij Kavšek, doma iz Zatičine. Pokopan je bil 2. avgusta na centralnem pokopališču v Gradcu. — Ranjki je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda.

— **Sklicanje grško-pravoslavne sinoda na Hrvatskem.** Grško-pravoslavni sinod prične z zborovanji dne 7. avgusta v Sremskih Karlovcih.

— **Občni zbor društva »Dobrodelnost« v Ljubljani** se je vršil 24. junija 1916 in izvolil v društveno predstojništvo sledeče člane: predsednik Anton Mrkun, župnik na Homcu, p. Radomlje; podpredsednik J. Kalan, urednik »Bogoljuba« v Ljubljani, Alojzijevišče; odborniki: Franc Borec, posestnik v Šmarci št. 64; Fran Jež, odvetniški kandidat v Ljubljani; Marija Štupca, učiteljica v Ljubljani; Andrej Tumej, lazarist v Ljubljani; Ivan Vrhovec, knjigovodja v Ljubljani. — Na zunaj zastopa društvo predsednik, če je pa ta zadržan, pa podpredsednik.

— **Italijanska poštna uprava v Vipavi?** Prejeli smo od prijatelja: Danes sem dobil poštno potrdilo v Vipavi v nemško-italijanskem jeziku, kar se do sedaj ni dogajalo. Dobili smo tudi novo moč na pošti, zmožno samo italijansčine in nemščine. — Mislimo, da bo zadoščala pribičitev teh vrstic, da se v Vipavi popolnoma nepotrebno italijansko uradovanje odpravi in da se Vipavcem na pošti v slovensčini postreže. Laška potrdila je gotovo kak posameznik samovoljno vpeljal.

— **Frromocija.** Dne 24. julija je napravil izpite z odliko iz italijanskega jezika in književnosti ter klasične filologije na univerzi v Freiburgu v Švici franciškan Gančević. Ob enem je tudi promoviral za doktorja. Sedaj bo poučeval kot profesor na franciškiškanski gimnaziji v Sinju v Dalmaciji. Čestitamo!

— **Smrt na lovu.** Iz Cerknice smo šele danes, 4. avgusta, dobili poročilo: Dne 1. t. m. je smrtno ponesrečil na lovu na race na cerkniškem jezeru lesni trgovec Ernest Šerko. Po nesreči se mu je sprožila puška. Bil je hitro mrtev.

— **Prevzema evidenčnih konj.** Vojaška prava v kratkem prevzema več letos potrjenih konj. Lastniki potrjenih konj se opozarjajo, da se v prvi vrsti prevzamejo konji, ki so zaradi pomanjkanja krme prostovoljno na razpolago. Kdor ima takega konja, naj ga nemudoma, vsaj pa do 5. avgusta t. l. naznanj mestnemu vojaškemu uradu v Mestnem domu. Pri pre-

vzemanju se po možnosti puste konji, ki se rabijo zgolj za kmečka dela. Kdor ima take konje, naj jih v omenjenem roku v omenjenem uradu naznani, da se vzamejo v zaznamek. Evidenčni list je prinesiti s seboj.

— **Padel je na severnem bojišču mladi hrvatski pisatelj in urednik »Obzora«, kadet Zvonimir Butković.**

— **Razpis ustanov za učence c. kr. višjega učnega zavoda za vinarstvo in sadjarstvo v Klosterneuburgu.** Z začetkom šolskega leta 1916./17. se podelje na c. kr. višjem učnem zavodu za vinarstvo in sadjarstvo v Klosterneuburgu tri ustanove c. kr. poljedelskega ministrstva v letnem znesku po 500 kron. Prosilci za te ustanove morajo vložiti svoje prošnje s potrebnimi prilogami do 20. septembra 1916 pri ravnateljstvu imenovanega zavoda, kjer se dobé tudi programi zavoda in natančnejši pogoji za sprejem.

— **Pokojnino izplačali v poštih znakah.** Iz Zagreba poroča »Grazer Volksblatt«, da so v pokojenjcem, ki dobivajo pokojnino na tamošnjih poštah uradih izplačali dne 1. t. m. zneske izpod 10 kron v poštih znakah.

— **Vojnogospodarska zveza za drožno industrijo** se je ustanovila te dni na Dunaju temeljem ministrske naredbje. Glavni namen zveze je, da se vsem drožarnam enakomerno zagotovi in razdele potrebne surovine. Naslov zveze: Kriegswirtschaftsverband der Presshefeindustrie, Wien IX., Porzellangasse 7.

— **Promoviral je v Gradcu za doktorja prava I. Stegenšek,** enol. prost. v mariborskem cenzurnem uradu.

— **Smrtna nesreča na železniški progi.** Brzovjavnega delavca Franca Škarja je te dni na progi Logatec—Planina, kjer je popravljaval brzovjavno napeljavno, ob križanju dveh vlakov zgrabila lokomotiva in ga smrtno poškodovala. Umrl je v malo urah.

— **Bukovinski begunci v okrajju Brežice.** Do 700 beguncev iz Bukovine, večinoma židov, je dospelo v okraj Brežice.

— **Gremij trgovcev opozarja svoje člane** na določila §§ 6., 7., 11., oziroma 17., al. 10., 18. in 19. ministrske naredbje z dne 4. marca 1916, št. 61, oziroma 19. junija 1916, št. 186 dr. zak., ter odstavka IV., oziroma § 6. ukazov c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 8. marca 1916, št. 8922, oziroma 3. julija 1916, št. 20.784, glede vpisnih knjig za sladkor in za kavo s pripomnjo, da morajo te knjige pravilno voditi, ker bo mestni magistrat v doglednem času v obrtovališčih po posebnem odposlancu te knjige revidiral. Kdor ne bi imel knjig v redu, pričakovati bo imel primerno kazensko postopanje.

— **Otrok utonil v čeburu.** Dveletna gostiška hčerka Amalija Truden v Ložu je te dni, ko je za hip ostala brez nadzorstva, padla v čeber vode in utonila.

— **Napad na cesti.** 1. t. m. ponoči je stal posestnikov sin Jožef Kosirnisk z Dobrove, občina Klanec, na cesti s svojim tovarišem. Mimo pride neki na dopustu se nahajajoči vojak in brez povoda udari Kosirnika s sabljo po levi roki tako močno, da mu je tri prste skoraj odsekal.

— **Vlom.** Te dni je bilo vlomljeno v hišo gostilničarke vdove Marije Lakner v Koprnici, občina Predoslje. Neznani zlikovec je odnesel 10 škatelj cigaret in 40 zavojčkov tobaka za pušenje, razen tega predal z nad 30 kronami drobiža. Izpraznjeni predal so naslednji dan našli blizu hiše.

— **Reja domačih zajcev.** Knjižica, ki jo je sestavil znani stotnik-avditor dr. Štefan Vozzka je ravnokar izšla v nemškem jeziku. Slovenski prevod izide začetek avgusta. Marljivi pisatelj, ki je poleg svojih težkih službenih dolžnosti na željo vojaškega poveljstva ustanovil, strokovnjakšno uredil in siljajno povzdignil vojaško zajčarno je pokazal s to knjižico, da razpolaga z izredno bogatimi skušnjami. O tej lepo opremljeni knjižici, ki je izšla v zalogi Katoliške Bukvarne z mnogimi slikami in tabelami, izpregovorimo natančneje, ko izide slovenska izdaja. Cena 80 vin. za izvod je za današnje drage čase izredno nizka. Čisti dohodek je namenjen invalidom z soškega bojišča.

— **Zaplemba premoženja.** Deželno sodišče v Trstu je odredilo zaplenitev premoženja dr. L. Serraghi, odvjetnika z Dubrovnik, poročnika, ker je osumljen, da je ušel k sovražniku.

Ljubljanske novice.

— **Ij Komturni križ Franc Jožefovega reda** je cesar podelil podpredsedniku deželnega sodišča v Ljubljani, dvornemu svetniku g. Jožefu Pajku.

— **Ij Prodaja ledu** se vrši ob četrtek in sobotah na glavnem kolodvoru, vse ostale dni v tednu, tudi ob nedeljah, pa v mestni ledenici na Cesarja Jožefa trgu (tik Mestnega doma) od pol 7. do 9. ure zjutraj. — Mestni magistrat.

— **Ij Umrla je vdova glasbenega učitelja in skladatelja** gospa Ivana Flajšman po roj. Levak.

— **Razuzdana mladina.** Kakor se opaža, so otroci, ki staršem na ta ali drugačinen primerno pomagajo pri delu in če baš tega ni, se vsaj drže doma in dostojno obnašajo. Nekaj, in teh ni malo, pa postopa po mestu in uganjanja reči, ki nikakor niso za njihovo mladost. Opaža se že solarice v nežni starosti, ki hodijo po raznih skrivnih potih, lazijo okoli vojašnic in skrbno pazijo, da se jim ponudi prilika, priti v razgovor z vojakmi. Ako se sliši potem njihove tajinstvene pomenke, bo vsakdo lahko sklepal, da ni vse v redu, da so take punčice že več ali manj pokvarjene, da jim naravnost grozi poguba. In ako se pogleda te še prave smrkle, ki brez sramu hodijo z drugim spolom iz neznanih krajev, tedaj je dokaz, da so že moralčno zastarjane. In dečki? Zadnji teden je opaziti, kako se grede vojsko z velikimi preklami, se preganjajo po ulicah, neznosno vpijejo, kolnejo, se pretepavajo in sploh obnašajo kakor pravi divjaki. Zmerjajo se tako grdo, da vsak količkaj pameten clovek začne premišljevat, kaj naj postane iz takega naraščaja, ko vidi to nezasiščano razuzdanost. Ako jih stranke raz oken svojih stanovanj svare, dobe take, da se zardečeje umaknejo nazaj. Temu se mora na vsak način napraviti konec, in da se naša mladina, katero bomo tako nujno potrebovali, vzdrži na pravem nivoju kajti le, če bo vzgojena pravilno, imamo kaj pričakovati od nje.

Poljske vesti.

— **Poljsko vprašanje.** »Dziencek Narodowy«, ki izhaja v Piotrkovu, poroča iz Varšave z dovoljenjem cenzure sledeče: Tukaj se govori, da se v najkrajšem času reši poljsko vprašanje. Guverner v Vloclavcu je odgovoril neki osebi, ki je hotela predavati, sledeče: Preložite predavanje za dva tedna, tedaj ne bodete rabili nič več mojega dovoljenja. — Poljaki dobe samoupravo. Druga guvernerjeva izjava pa pravi, da bo centralna uprava čez dva tedna v poljskih rokah. Policijskemu šefu, ki je prosil za dopust, je rekel, naj se vrne še pred 20. avgustom, ker se bodo do takrat dogodile važne reči. Cela Varšava je vsled teh izjav kakor elektrizirana.

— **K vestem o poljski avtonomiji.** »Dziencek Poznanski« poroča po peterburški »Rječi«: Vest »Ruskega Slova«, da bo car izdal manifest o poljski avtonomiji, je docela napačna. V zadnjem ministrskem svedu v ruskem glavnem stanu poljsko vprašanje sploh ni bilo na dnevnem redu. Mejnega grofa Wielopolskega je car le pritegnil k zjutreku, nato pa govoril z njim na vrtu. Med pogovorom je rekel car Wielopolskemu, da bo ruska vlada obljube velikega kneza Nikolajeviča Poljakom »obdržala pred očmi« in da bo v tem oziru izšel vladni razglas, v katerem se določijo temelji avtonomije za Poljsko.

— **Prepovedan poljski list v Bosni.** Bosensko-hercegovska vlada je prepovedala razširjevanje poljskega lista »Gazeta Polska«, ki izhaja v Varšavi.

Razne novice.

— **Važnost Dubrovnika.** Kot 3. zvezek Boškovičeve knjižnice v Dubrovniku je izdana v hrvatskem prevodu znana knjiga prof. dr. Jirečka: »Važnost Dubrovnika u trgovinski povesti srednjega veka.« Prevedel jo je in opremil z predgovorom prof. dr. Cvjetković. Cena 1 K 50 vin.

— **Češki učitelji v vojski.** Dosedaj je padlo na bojiščih 209 čeških učiteljev.

— **Nemško izdaje srbskih pesmi.** Stotirideseti zvezek poznane nemškega »Inselverlaga« donosi jako lep izbor srbskih narodnih pesmi v prevodu Goetheja, Jakob Grimma in Talvie (gdč. pl. Jakob) ter Siegfrieda Kaper. Predgovor tej knjigi je napisal znani srbski pisatelj Čurčin.

— **Par volov 12.000 kron.** 3. avgusta je bil prodan v Pečuhu na Ogrskem par volov za 12.000 kron.

— **Nemške pridige na Ruskem prepovedane.** Iz Stockholma javljajo: Petrogradski listi poročajo, da so generalni guvernerji po nalogu vlade prepovedali nemške pridige po cerkvah.

— **30.000 mark za čebulo** je dobil neki kmet v varšavski okolici, ki je posejal 5 oralov s čebulo. Sploh imajo kmetje na Poljskem sedaj sijajne zasluge.

— **Zmanjšan jedilni list v Budimpešti.** Obrtna korporacija budimpeštanskih hotelirjev in restavraterejev je poslala mestnemu aprovizacijskemu odseku prošnjo, naj odredi, da smejo biti v gostilnah gostom na razpolago samo po dve mesni jedi. Razen tega naj se uvede za vse gostilne naslednji enotni jedilni red: Opoldnje: juha, deset dek pečenega mesa z deset dekami prikuhe ali drugega dodatka, ki si ga more gost svobodno izbrati, in 15 dek kuhane ali 10 dek pečene močnate jedi. Zvečer: predjed, 10 dek pečenega mesa z 12—15 dekami dodatka, ki si ga

gost svobodno izbere, in 15 dek kuhane ali deset dek pečene močnate jedi. Cena bodi od 3 do 6 kron — v najpreprostejših gostilnah 3 K, v naodličnejših 6 K.

— **Zaplemba premoženja je odredilo tilorsko deželno sodišče** proti naslednjim osebam: Artur Menegatti, rojen leta 1867. v Callianu, lekarnar (veleizdaja); Girardi Amade, gostilničar v Cortina d'Ampezzo (veleizdaja); de Barsi Aleksander, rojen l. 1879. v Brentonicu, inženir v Tridentu, črnovojniški poročnik (veleizdaja); dr. Andrej Bernardelli, roj. l. 1866. v Nogensur-Marne, pristojen v Trident, avskultant, rezervni poročnik (veleizdaja); Stringari Guido, rojen l. 1888. v Pieve di Ledro, črnovojniški poročnik, zasebni uradnik trvdke Luigi Simeone (veleizdaja); Manfredi Vittorio, 24 let star, iz Rovereta, dijak na tehniški visoki šoli (veleizdaja); Bonetti Giulio, rojen l. 1895. v S. Martino di Castrozza (veleizdaja); dr. Vittorio Stenico, rojen l. 1865. v Tridentu, zdravnik (veleizdaja); Stefanelli Felice, rojen l. 1859. v Clesu, bivši občinski tajnik v Mezolombardu in Arcu (veleizdaja); Camillo Oss-Mazurana, rojen l. 1865. v Tridentu (veleizdaja); Bazzani Gaetano, rojen l. 1886. v Tridentu, inženir, rezervni poročnik (veleizdaja in desertacija); Brusacorom Romano, rojen l. 1895. v Malè, pristoj. v Medriago, voznik (desertacija); Donati Francesco, r. l. 1892. v Andalu, pristojen v Lisignago, kmet (desertacija); Perghem Giovanni, roj. l. 1891. v Tridentu, enolog, enol. prostovoljec, desetnik v 98. pp. (desertacija in zločin proti vojaški moči države); de Paissier Ernesto, rojen l. 1895. v Roveretu, tehnik (zločin proti vojaški moči države).

— **Ruski železnični program za leta 1917.—1922.** Rusija hoče v bodočih petih letih posvetiti milijarde za razširjenje, pravzaprav za zgoščenje železnične mreže, in ima biti v Rusiji v letih 1917. do 1922. zgrajenih za 600 milijonov rubljev novih prog, torej bude izdelala Rusija na železnično investiranje v rečni dobi vsega vkup tri milijarde rubljev. Zgrajene imajo biti železnične proge v celotni daljavi 31.024 vrst, in sicer ne samo proge vojaške važnosti, temveč tudi take, ki bodo v javno in zasebno potrebo. V letih 1922.—1927. projektira Rusija zgradbo nadaljnih 25 prog v daljavi 10.490 vrst. V sedanjih dobi tvori cela daljava vseh prog v Rusiji 79.000 vrst. Rusija je gradila v zadnjih desetih letih svoje železnične proge s pomočjo francoskega kapitala. Veliki železnični načrti Rusije bodo —

— **Ustavljena petrograjska »Rječ«.** Petrograjski listi poročajo, da je notranji minister ustavil, dokler traja vojska, nadaljnje izhajanje petrograjskega lista »Rječ«, glasila ruskih kadetov. Ravnokotako je ustavljen tudi list »Sovremena Slova«.

Primorske novice.

— **Podporni odbor za begunce z juga na Dunaju** je dobil od neke dunajske banke pol milijona kron za razdelitev, katerih bodo deležni, kakor pričakujemo, tudi Slovenci. Priporočajo pa se, da bi se oni begunci, ki so na Kranjskem in se ne morejo več vzdrževati za lastnimi sredstvi, preselili na južno Štajersko, t. j. v ono od države državcem določeno ozemlje in prosijo državno podporo. V tem slučaju bi tudi omenjeni odbor za begunce z juga več storil v blagor slovenskih beguncev, kakor pa če se ti nahajajo zunaj od države določenega ozemlja.

— **Duhovska vest.** Č. g. Leopold Čigoj, župni upravitelj na Lokvah je imenovan za vikarja v Štomazu. Za župnega upravitelja v Lokvah pa pride č. g. Peter Butković, dosedaj kaplan v Kamnjah.

— **Vzdrževalnine za primorske družine.** Primorsko namestništvo je naročilo vsem komisijam na Primorskem, naj zvišajo na postavno višino vse vzdrževalnine, ki se dosedaj niso izplačevale v polni višini. Zvišanje se izvede neposredno uradnim potom in ni treba novih prošenj. Razen tega se naroča komisijam, da nadalje izplačujejo vzdrževalnine družinam tistih invalidov, ki so trajno odpuščeni iz vojaške službe in niso vstanu vzdrževati svoje družine ter obstajajo vsi drugi postavnimi pogoji za prejevanje vzdrževalnine.

— **Za 700letnico porcijunkule** 2. avgusta je pri frančiškanih v Pazinu opravil glavno službo božjo presv. biskup dr. A. Mahnič.

— **Iz Gorice.** V ponedeljek zvečer je padlo več težkih granat v Rožno dolino; ubitih je bilo nekaj konj in par oseb ranjenih. V torek proti večeru je pa padlo nekaj granat in šrapnelov na Korzo in Tržaško ulico. Nesreče ni bilo. V Gorici se sedaj kuri z okni in vrati podtrtih hiš. Tudi vojna zanimivost. — Na tujakšnjem trgu so določili ceno za krompir, kar pa nima nobenega pomena, ker vsak plača, kolikor kdo zahteva, da le dobi krompir, ki je prava redkost. — Danes so odhajali k vojakom in se poslavljali naši mladi fantje, ki so bili potrjeni tri zadnjem naboru. —

— **Vojaška oblast je prepovedala civilnim osebam voziti se na kolesu** iz Gorice do Mirna in iz Mirna do Volčjedrage. Druga naredba veleva, da mora imeti vsak kolesar legitimacijo za svoje kolo, v kateri je vpisana številka, znamka in barva kolesa. Legitimacije izdaja za mesto Gorico goriški magistrat, na deželi se dobi na županstvih. — Da sedaj ni čas za prazno tožarenje radi žaljenjaste časti, je pokazal te dni neki sodnik v Gorici s tem, da je tožiteljico obsodil, toženko pa oprostil. — Posestnik I. C. iz goriške okolice je bil takoj ob začetku vojske poklican k vojakom ter ga celi dve leti ni bilo domov; bil se je po vseh mogočih bojiščih in bil tudi ranjen. Sedaj je dobil kratek dopust in se ves vesel vozil proti domu. Na Opčinah nad Trstom je čakal na drug vlak in tu se je slučajno dobil s svojim starim prijateljem. Vesela sta se pozdravila, izpraševala in pripovedovala. In tu je I. C. tudi zvedel, da mu je žena pred dvema mesecema povila sina. Možu je seveda prešlo veselje. Vendar se je napotil dalje proti domu. Tu so ga njegovi peteri otročiči radostno sprejeli, žena s svojim dvomesecmim Ogom se je pa skrila. Tužna nam majka!

— **Pazin, 11. julija.** Dne 12. t. m. se je dokončala prva matura na ženskem učiteljišču v Pazinu. Vse kandidatnje — 16 — so napravile izpit dobro, tri od teh so dobile odliko. V javnost stopa šestnajst mladih učiteljskih sil, katere ravno sedaj v Istri najbolj potrebujemo. To je v istini vesel dogodek v kulturnem življenju istrskih Hrvatov. Od kdaj obstoji učiteljišče v Pazinu? Mnogi za to se do najzadnjega časa niso znali. Ustanovljeno je bilo po inicijativi šolskega svetnika Kosa, načelnika občine dr. Kurelića in nekaj profesorjev gimnazije, ki so bili pripravljene darovati brezplačno svoj prosti čas za vzgojo učiteljev. Tih se je otvorilo, lepo napredovalo — in letos donese prvi sad: šestnajst vrlih učiteljev. Vzrastel je zavod kakor lepa vijolica na skritej solunčnatem obronku. Pravo javnosti se je zavodu pripoznalo šele pred malo dnevi vsled večkratnih prošenj. Na zavodu so poučevali brezplačno profesorji pazinske hrvaške gimnazije gg. šol. svetnik Kos, Pregelj, Frankola, Zgrablić, Bačić, Šantel, pl. Doroughy, pred izbruhom vojne tudi Novljan — in učiteljice gdč. Jeričijo in Jurdana. To je bila vzorna požrtvovalnost — pri naporu službi na gimnaziji radi pomanjkanja profesorjev podučevati še več ur na teden na učiteljišču! V pretečenem šolskem letu je bil II. in IV. v prihodnjem bo I. in III. tečaj. Stalna je nada, da bo zavod podržavljen, kar bi bilo silno potrebno, ker sedaj Primorje nima pripravljene za učiteljice. Oteči se mora končno pozabljenosti, da je ta važni kulturni zavod moral občutiti večkrat ledeni veter od tam, od koder bi ga bilo moralo greti gorko solnce. Prošlo je tudi to! Vival, floreat, crescat!

— **Zahvala.** Ni se mogel dostojneje in ganljiveje obhajati spomin na junake, padle pod Visom, niti lepše uspeti z največjim rodoljubjem in duševljenjem prepोजना svečanost v prslavo 50letnice viške bitke, nego se je to zgodilo v Pazinu dne 23. julija 1916. Navdušenju, katero je vzbudila slavnost, odgovarja tudi znatni denarni uspeh, katerega se še ne more objavit, ker odboru še dan na dan prihajajo doneski in izkazji darovalcev. Vsi brez izjeme so po svojih močeh pripomogli, da se je dosegel ta lepi moralni in denarni uspeh. Podpisani odbor se smatra dolžnega, da tem potom izrazi najudanejšo in najtoplejšo zahvalo za prijazno in uspešno sodelovanje vsem so-meščanom, sodeželanom in sploh vsem, ki so s svojim delom, prisostvovanjem, prostovoljnimi denarnimi prispevki in darovi pripomogli, da je slavnost izpadla tako sijajno, da Pazin še ne pomni take. — Odbor za prslavo 50letnice viške bitke. V Pazinu, dne 1. avgusta 1916. Predsednik: Černe. Tajnik: Vitanović.

— **Namestnik baron Fries v Tolminu.** Uradno poročajo: 2. t. m. je dospel v Tolmin namestnik baron pl. Fries ter si ogledal mesto, ki leži v neposredni bližini vojnih dogodkov ter je bilo po njih posebno težko prizadeto. Namestnik se je natančno izvestil o življenjskih razmerah v Tolminu ostalih prebivalcev ter jim izrekel za njihovo pogumno vstrajanje svoje posebno priznanje. Nasproti občinskemu gerentu vitezju pl. Zierfeldu je namestnik naglasil, da se vlada najtopleje zanima za usodo težko izkušanege mesta in izjavil, da bo posvetil pomočni akciji za Tolmin, ki mu je enako pri srcu kakor Gorica, vso svoja podporo.

— **Iz ruskega ujetništva** se je oglasil Tržačan Avgust Adamič. — Iz Moskve se je oglasil kot vojni ujetnik Josip Marsi od Sv. M. Magdalene Spodnje, bivaioč prej v Dalmaciji.

Prilagodnica v Sv. Križu na Vipavskem. Kako živa je bila potreba pripravnic po deželi, dokazuje posebno pripravnica v Sv. Križu, katero vodi prof. Martin Mastnak. Naval na pripravnico je bil velik. Toda vseh prijavljenih se ni moglo sprejeti. Sedaj obiskuje pripravnico 35 učencev.

Velika suša na Goriškem. Medtem ko je bilo drugod vse polno dežja, vlada na Vipavskem in Krasu velika suša. V več vaseh nimajo vode. Kako bi bil potreben vodovod!

Umrli je v goriški deželni blaznici v Kromerizu umobolni Mihael Rovšček, pristojen v Sv. Lucijo.

Tramvaj Trst—Sv. Sobota je začel zopet voziti.

Iz ruskega ujetništva sta se oglasila Alojzij Jug, iz Solkana št. 3 pri Gorici, in Rafael Frletič, iz Dol. Vrtojbe št. 61 pri Gorici. Oba sta v Smolensku v smolenski guberniji.

Vojaški pozdravi.

Prisrčne pozdrave pošiljajo vsem slovenskim ženam in dekletom, posebno pa materam, ki se trudijo v domovini z otroci in voljno prenašajo vse križe in težave v tem vojnem času: Četovodja Anton Korošec, Krašnja; Anton Miklavčič, Zagon pri Postojni; Andrej Skvarča, Storje; Franc Pobjoljšaj. — Skupaj zbrani slovenski fantje pošiljamo iskrene pozdrave vsem čitateljem »Slovenca«, posebno pa našim vrlim slovenskim dekletom: Franc Kosmač, Prešerje pri Kamniku; Viktor Kuralt, Zg. Senica; Jakob Sodja, Radovna pri Bledu; Josip Blažič, Straverk, Št. Peter, Dol.; Vertačnik Franc, Fužine; Anton Dovč, Sneberje; Anton Rant, Vevče; Andrej Rant, Vevče; Ignacij Rangus, Slape; Ivan Flander, Studenec; Ivan Prtnik, Vevče; Franc Novak, Vevče; Alojzij Cvajnar, Preska pri Medv.; Josip Prepeluh, Dobrunje; Anton Kregar, Stefanja vas; Franc Blažič, Kamni vrh, Dol.; Flor. Murgl, Zdinja vas; Anton Florjančič, Št. Peter; Rudolf Štrus s Save. — Srčne pozdrave pošiljajo slovenski fantje in moške vsem slovenskim ženam in dekletom: Desetnik Rudolf Krapež, Dol. Otlica; deset. Ignacij Arzet, Vitanje; Florjan Bizjak, Erzelj; Anton Goršek, Celje; Jožef Potočnik, Kranj. — Vsem ljubljancem in okoličanom pošiljajo iskrene pozdrave: desetnik Karel Kavčnik, Plešivca; Mihael Novak, Adlešiči; Franc Dolenc, Poljane pri Š. L.; srčen pozdrav vsem bratom Slovincem pošilja Vaclav Doležal, Brno. — Nbroj pozdravov slovenskim dekletom in vsem Slovincem pošiljajo: četovodja Andrej Hribar, Križ; desetnik Fr. Bregant; Franc Schneider; Fr. Androjna; Visjak. — Vsem bralcem »Slovenca« in vrlim kranjskim dekletom pošiljajo mnogo pozdravov: desetnik Andrej Robič, Kranjska gora; Josip Finžgar, Breznica; Anton Novak, Dobropolje; Franc Lap, Moste; Alojzij Sever in Klemen Tonejc iz Ljubljane; Jožef Kosmač, Mojstrana; Janez Krmelj, Škofja Loka. — Mnogo srčnih pozdravov pošiljajo svojim staršem, bratom in slovenskim dekletom: četovodja Edvard Sinigoj; četovodja Jožef Vrčon; desetnik Anton Cotič; poddesetnik Andrej Jazbec; poddesetnik Matija Zalec; Jožef Ban; Juraj Košir; Franc Jeriha; Franc Pogačar; Ivan Simončič; Ivan Juhant; Ivan Buržič; Jožef Cernetič; Filip Kokalj; Franc Križnik; Luka Zabavnik; Alojzij Zugelj; Muc Alojzij; Franc Glavan. — Srčne pozdrave vsem svojim prijateljem pošiljajo: Marlin Klemenčič, Sv. Jurij ob Ščavnici; Jak. Grandl, Vurnberg; Peter Golob, Rogoznica; Franc Lužnar, Škofja Loka; Franc Wolf, Ljubljana; Peter Krajnc, Velika nedelja; Ivan Kerbiš, Remšnik. — Slovenski topničarji pošiljajo vsem znancem in prijateljem ter vsem Slovincem iskrene pozdrave: desetnik M. Brule, Trebnje; Sterle Fr., Št. Vid pri Zatičini; Koprivnik Al., Krško; Malešič Ig., Črnomelj; predmojster Hudrovec Mihael; Finderle; desetnik Pompe L.; Podbevšek Fr.; Plut Ant.; Jenko Fr.; Rožnik Fr., Dobrunje; Rudolf Bec, predmojster; Jereb Iv., Vrhnika; Hribar L., Ljubljana; predmojster Kranjc Fr., Vel nedelja; Vimpolšek Fr.; Kocijančič I., Trst; Murko; Hauptman Ant.; Klossinc; Papež; Guzej; Sket; Höfler. — Dopisnica, na kateri je spretno narisana 30,5 cm granata okrašena s cvetjem, slove: Srčne pozdrave z bojišča pošiljajo vsem slovenskim dekletom slovenski fantje: Josip Novak, Novo mesto; Anton Glavič, Št. Vid, Dol.; Martin Saks, Šmartno pri Lit.; Tomaž

Olip, Gorje pri Bledu; Fr. Slapnik, Motnik; Janez Lenarčič, Logatec; Mihael Janžekovič; Franc Brodar, Moravče; Vinko Prah, Slatina; Ivan Smole, Šmarje-Sap; Leopold Klančnik, Konjice; Peter Svetič, Tančagora; Anton Košir, Gozd; Martin Jurak, Podvrblje; Henrik Abram, Gorica; Anton Kragelj, Tolmin; Fran Mauser, Ljubljana; Filip Topar, Koroško; V. Zajec, Ljubljana; Josip Krapež, Koroško; Jaka Šturm, Selce pri Škofji Loki; Karol Korošec iz Poljčan. — Staršem, bratom in sestram in vsem prijateljem »Slovenca« pošiljajo iskrene pozdrave: Franc Jerman iz Zapog; Matija Kenk iz Rovt. — Pozdrav slovenskim fantom, dekletom, očetom, materam in vsem čitateljem »Slovenca«! Vinko Krštan. — Pozdrav vsem »Slovenčevim« bralcem pošilja Ivan Stöcklinger. — Slovenski vojaki dobro strahujemo Italijana, ki nas pozna in ve, da črnovojnik nikoli ne spi. Podobni smo starij volom: počasi pa zanesljivo. Za domovino trdno stojimo, za bežati smo zanič. Življenje naše je bolj lišičje, pa črnovojnik je vsemu vajen. Ampak veselo bomo pozdravili tisti dan, ko bomo smeli zopet na svoje domove. Za sedaj pa srčen pozdrav vsem sobojevnikom, prijateljem in znancem, posebno pa našim vrednim ženam in dragim otročičem: Desetnik Jos. Praprotnik, J. Orožim, J. Turk, A. Vošnjak — vsi z Gomilškega; J. Valsle, Polzela; desetnik Martin Kos, Št. Jurij ob Taboru; Jurij Karnovšek, Št. Peter; Štefan Medvešek, Št. Jurij ob Taboru; poddesetnik Matija Mirnik, Petrovče; desetnik Martin Jelen, Petrovče; Jakob Šuster, Braslovče; Mihael Divjak, Zalec; Ivan Vipotnik, Gotovlje; Alojzij Znidaršič, Kranjsko; Boštjan Naraločnik, Št. Mihael nad Mozirjem; Alojzij Kačičnik v Žičah; četovodja Drnovšek, Št. Marjeta-Rimske Toplice; Janez Očko od Konjic. — Vsem sorodnikom, prijateljem in zvestim slovenskim dekletom pošiljamo pozdrave iz daljne Italije: Jurij Franzi, Julij Lechner, Brežice; Jurko Majerič, Ivanjkovi pri Ormožu. — Iskrene pozdrave pošilja s tirolskih velikanov Ivan Zajšek. — Milih pozdravov nbroj pošilja domovini Ivo Rustja. — Z italijanske fronte iskren pozdrav! Franc Stegel v imenu vseh. — V Asiagu smo bili in se dobro mastili; sedaj si celim rane v bolnišnici. Pozdrav! Franc Urankar. — Najlepše pozdrave vsem Slovincem in slovenskim dekletom pošiljajo s soške fronte slovenski topničarji: Alojzij Bric, Drežnica; Anton Barborič, Št. Jernej; Andrej Poljanec, Sv. Miklavž; Alojzij Tancer, Ruše; Vincenc Krajnc, Plondenberg; Ivan Crneha, Bezet; Josip Furlan, Škrbrna — Goriško. — Pred odhodom na bojišče iskren pozdrav vsem dragim domačim in vsem rojakom! Desetnik Janko Hvala iz Dol. Tribuše; Anton Beričič iz Grape pri Idriji; Anton Kobal iz Dol. Tribuše; Franc Močnik iz Poljan pri Cerknem; četovodja Jakob Mlakar iz Loža; četovodja Jožef Iljaš iz Podgrada — vsi kot bratje skupaj zbrani, vsi za enega, eden za vse.

Srčne pozdrave svojim dragim pošiljajo slovenski domobr. Janko Šuster, Šmarca pri Kamniku; Jos. Načinovič, enol. prostovoljec; Lucijan Orel, enoletni prostovoljec; Josip Fabjan, narednik; Ignacij Škofca, Lazina pri Hinjah; Janko Hočever, Pleš pri Hinjah; Jos. Tekavčič, Hinje; Alojzij Sicherl, Škocijan na Dolenjskem; Jos. Podgornik. — Iz južne Albanije pošiljajo srčne pozdrave svojim ženam, starišem, bratom, sestram, sorodnikom in dekletom: Orožniški stražmojster Jakob Metelko iz Rake na Dolenjskem; Karlo Čretnik iz Dramelj pri Celju; Avgust Duhovnik, Gorenjsko; štabni narednik Jožef Cvenk iz Belecervke pri Celju; Maks Terčelj iz Branice pri Vipavi. — Slovenski fantje v boju pošiljajo iskrene pozdrave: Anton Zupančič, Anton Oblak, Franc Tekman, Ivan Panič, Franc Smrdelj, Jožef Košič. — Z mrzlih snežnih gora pošiljajo vroče pozdrave slovenskim dekletom fantje slovenski topničarji. Telefonist Jakob Ulčar; ognjčar Leopold Legat; ognjčar Jos. Prihavec; desetnik Fr. Vitežnik; poddesetniki Leop. Pogačar, Josip Malin, Fr. Martinčič; topničarji: And. Markič, Turk, Brezigar, Fr. Burgar. — Slovenci, nekdanji sedemnajsti, smo z veseljem in ponosom brali pohvalo 17. pešpolku. Čestitamo in obečamo posneti vrle 17te! Pošiljamo iskren pozdrav njim, vsem borilec na jugu ter celi kranjski deželi: Vilko Simončič; četovodja Jakob Drobnič; enol. prost. Bartol; enol. prost. Springer; desetnik Vovk; poddesetnik Cigole; desetnik Gillich; poddes. Gorjup. — Slovenski pionirji na vročem bojišču pošiljajo najprisrčnejše pozdrave svojim ženam, dekletom ter vsem »Slovenčevim« bralcem: Josip Penca, Mokropolje na Do-

lenjskem; Franc Premož, Golobrd pri Medvodah; Franc Grom, Vrhnika. — Z jugozapadnega bojišča pošiljamo vsem čitateljem »Slovenca« prisrčne pozdrave slovenski vojaki: Četovodja Viktor Heine, desetnik Pavel Kavšek, infanteristi Joško Kocjan, Joško Primc, Janez Šimenc, Franjo Založnik, Filip Habič — vsi iz Ljubljane; poddes. Ivan Barle iz Kamnika; Janko Škrjanc iz Šiške. — Iskrene pozdrave slovenskim dekletom in fantom pošiljajo slovenski topničarji težke artiljerije: desetnik Ivan Tratnik, Čiginj; predmojstri Jos. Likar, Bobec, Ivan Mešič, Vransko, Jakob Zalokar, Podhum; topničarji: Matija Markrab, Sv. Tomaž; Jurij Uršnik, Trbanje; Alojzij Žerovec, Predtrg; Ludvik Lenard, Pragarsko; Viktor Švara, Gabrovica; Martin Cerovšek, Krško; Martin Vidmar, Krško; Anton Gorenjc, Mokronog; Jožef Arnož, Kicar pri Ptuj; Alojzij Zorko, Krško; Franc Kamenšek Zetale; Ivan Eršte, Trebnje; Rok Boha, Kozje; Anton Bažar, Bane. — Mnogo pozdravov svojim dragim v domovini pošiljajo: desetnik Karol Kreč; poddesetnika Andrej Jazbec in Ivan Zalec; strelci: Franc Pogačar, Jernej Juvan, Franc Jeriha, Mihael Stele, Luka Zabavnik in Franc Glavan. — Slovenski branilci domovine na južni fronti pošiljajo iskrene pozdrave: Ivan Lekše, Franc Sršen, Ivan Krmec, Rafael Gabrič. — Vsem znancem in čitateljem »Slovenca« pošiljajo z mrzlih gora gorke pozdrave: desetnik Ivan Knavs, Loški potok; Lojze Pucelj, Sodražica; Fr. Kastelic, Poljane, Zatičina. — Tisoč pozdravov pošiljajo iz vojne bolnišnice v Dun. novem mestu slovenski topničarji vsem bralcem in bralkam »Slovenca«, Svovljak, Stara loka; Joško Zlebnik, posebno pa domačim dekletom: Franc Golobrd pri Medvodah; Franc Štirn, Luže pri Kranju. — Vsem Vipavcem in Vipavkam, posebno pa poštenim dekletom pošiljajo iskrene pozdrave fantje domobranci iz Pulja: desetnik Pavel Repič iz Zapuž pri Ajdovščini; desetnik Alojzij Terbižan iz Podrage pri Vipavi; čast. sluga Edvard Zigon iz Šturij pri Ajdovščini; Jožef Valič iz Zapuž pri Ajdovščini; Franc Štefančič iz Budanj pri Vipavi. — Pozdrave pošiljajo: Franc Trampuš, Fr. Drobnič, Anton Kocjančič, Pet. Pavičič, Franc Novak, Anton Skubic, vsi v Aschu. — Slovenski invalidi v Andritz pri Gradcu pošiljajo pozdrave vsem rojakom. — Z neke fronte pošiljajo pozdrave vsem prijateljem, znancem in znankam: A. Andlovec, Vipava; A. Jožek, Ježica; Iv. Vrtin, Ljubljana; J. Močnik, Domžale; B. Kubala, Trst; I. Cotič, Savonje — vsi pri težki artiljeriji.

Osem ljubim prijateljem in znancem, od katerih se nisem mogla osebno posloviti, kličem ob svojem odhodu v rodno Dalmacijo, prisrčni „Z BOGOM“!

Melena Schiffrer.

Uslužbenci postaje Rakek si usojajo naznaniti svojim kolegom in znancem, da je njih načelnik gospod nadrevident

Josip Fortič

danes, dne 3. avgusta ob 7. uri zvečer umrl.

RAKEK, dne 3. avgusta 1916.

Št. 1455./m. š. sv.

Razglas.

Vsled razpisa c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk z dne 12. junija 1916, št. 19441, in odloka c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 15. junija 1916, št. 2958, ustanovi c. kr. mestni šolski svet

dvoye počitniških dnevni zavetišč

z več skupinami, eno v Ljubljani in eno v Spodnji Šiški.

Zavetišči se otvorita v ponedeljek, dne 7. avgusta 1916 ob 8. uri zjutraj. Vpisovanje se vrši v Šiški v soboto, dne 5. avgusta 1916 popoldne od 5. do 7. ure v I. nadstropju bivše občinske hiše, v Ljubljani pa v nedeljo, dne 6. avgusta 1916 od 9. do 12. ure dopoldne na II. mestni deški ljudski šoli na Cojzovi cesti v pritličju (vhod čez dvorišče).

Z otroki naj pridejo k vpisovanju starši ali njihovi namestniki ter prineso seboj tudi zadnje otrokovo šolsko naznanilo.

C. kr. mestni šolski svet ljubljanski,

dne 2. avgusta 1916.

Išče se lepa

prazna soba

event. dve, ali s kuhinjo, za stalno mirno osebo. Ponudbe pod »sobo« 25.

HIŠA

se kupi v Ljubljani v sredini mesca v frekventni ulici, od 40—50.000 K. Ponudbe z pogoji do 6. avg. na upravo lista pod »Hiša v Ljubljani«.

Kupim razne

ureče

pa najvišjih cenah. Pismene ponudbe:

Ljubljana, poštni predal št. 127.

Proda se bela švicarska molzna

koza

in plemenski zajci. Linhartova ulica št. 14.

Ob pomanjkanju mleka!

Sladni čaj znamka SLADIN

je najbolj zdrava in najcenejša

hrana za dojenčke.

S Sladinom se lahko odpomore pomanjkanju mleka in sladkorja, kajti prihrani se pri njem dve tretjini mleka in eno tretjino sladkorja. Izmed mnogih priznanj naj navedemo samo ono gospe Eme pl. Trnkoczy, soproge lekarnarja v Gradcu: Ljubi svaki! Naznaniti Ti želim, da se prehranja Elzin malček s Sladinom (sladni čaj) in se krasno razvija, torej se more Sladin najtopleje priporočati.

Dobi se pri lekarju Trnkoczyja v Ljubljani poleg rotovza. Glavne zaloge: Na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: Schönbrunnerstrasse 109, Josefstadtstr. 25., Radeckplatz 4. — V Gradcu: Sackstrasse 4.

Naznanilo.

V Trstu se proda iz konkurzne mase cela modna trgovina ženskega in otroškega konfekcijskega blaga, kakor angleške obleke, plašči, spednja krila, bluže, predpasniki itd. Blago je novo, neobležano. — Fakturna cena blagu je 35.000 kron, oprava je pa cenjena na 10.000 kron. Vse skupaj se proda za

32.500 kron.

Pojasnila daje **Franjo Tavolato, Trst, Piazza St. Giacomo 2.**

Proda se izredno močan, tri in pol leta star, za vsako delo sposoben

konj

175 cm visok, temno zelene barve. — Ogladati se zamore v Dobu pri Domžalah št. 72.